

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 30
F: 01 478 83 31
E: gp.mju@gov.si
www.mju.gov.si

Številka: 010-77/2023-3130-24
Datum: 19. 12. 2024

NAČRT DIGITALNE PREOBRAZBE JAVNEGA NAROČANJA 2025 - 2030

Načrt digitalne preobrazbe javnega naročanja je pripravilo Ministrstvo za javno upravo v sodelovanju z Javno agencijo Republike Slovenije za varstvo konkurence, Državno revizijsko komisijo za revizijo postopkov oddaje javnih naročil, Računskim sodiščem Republike Slovenije, Fakulteto za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru, Fakulteto za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani, Združenjem za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije, Ministrstvom za digitalno preobrazbo, Ministrstvom za notranje zadeve, Ministrstvom za obrambo in Ministrstvom za zdravje.

Delo pri pripravi načrta je koordiniral Direktorat za javno naročanje Ministrstva za javno upravo.

KAZALO

Uvod.....	4
1. Analiza obstoječega stanja	6
1.1 Pregled obstoječih politik	6
1.2 Vpliv javnega naročanja na okolje in družbo.....	6
1.3 Zakonska ureditev javnega naročanja	8
1.4 Obstoječi sistemi za komuniciranje preko elektronskih sredstev	10
1.4.1 Primerjalni pregled stanja v državah članicah EU in EGP	10
1.4.2 Portal javnih naročil.....	11
1.4.3 Informacijski sistem e-JN	12
1.4.4 Portal eRevizija	15
1.4.5 »Poročevalski« portal UJP JN plačila	16
1.4.6 Tehnološka aplikativna arhitektura.....	17
1.5 Skupno javno naročanje.....	18
1.5.1 Skupno javno naročanje vlade in priložnostno skupno javno naročanje.....	19
1.6 Izzivi na podlagi uporabniške izkušnje pri uporabi informacijskih rešitev.....	20
1.7 Identifikacija prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti pri digitalizaciji javnega naročanja.....	21
2. Določitev ciljev	22
2.1 Cilji	22
2.1.1 Avtomatizacija izvajanja postopkov.....	22
2.1.2 Odprava administrativnih bremen	23
2.1.3 Zagotovitev načela »samo enkrat«	23
2.1.4 Izboljšan nadzor nad izvajanjem postopkov javnega naročanja	24
2.1.5 Zagotovitev povezljivosti različnih sistemov.....	24
2.1.6 Sledenje novim informacijskim tehnologijam in uvajanje novosti v sistemu javnega naročanja	25
2.1.7 Usposobljeni uporabniki informacijskega sistema.....	26
3. Želeno končno stanje.....	27
4. Identifikacija ključnih področij in pristopov	29
5. Identifikacija primerne tehnologije.....	29
6. Vpliv na zakonodajo.....	30
7. Identifikacija ukrepov	31
8. Identifikacija potrebnih virov za izvedbo digitalne preobrazbe.....	33
9. Izvedba in spremljanje	34
10. Časovnica	34

Uvod

Digitalni razvoj je v današnjem hitro spreminjajočem se svetu postal ključnega pomena za uspešnost in učinkovitost javnega sektorja. Javno naročanje ni izjema. S tem, ko se vse več poslov in storitev seli na splet, so se morali tudi postopki javnega naročanja prilagoditi digitalnemu okolju.

Začetek pravnega urejanja področja javnega naročanja v Republiki Sloveniji lahko postavimo že v čas kmalu po osamosvojitvi, v letu 1992 je bila izdana prva Odredba o pogojih in načinih javnega razpisa za oddajo določenih del, ki se financirajo iz Proračuna RS. Za razvoj področja javnih naročil sta bili prelomni leti 1997, ko je bil sprejet prvi Zakon o javnih naročilih (ZJN), ki je določil obvezna ravnanja naročnikov pri oddaji javnih naročil, in 1999, ko je bil sprejet Zakon o reviziji postopkov javnega naročanja, ki je uredil pravno varstvo ponudnikov in javnega interesa v postopkih oddaje javnih naročil. Prvi portal javnih naročil je bil vzpostavljen na podlagi Zakona o javnem naročanju (ZJN-2) v letu 2006. V letu 2024 pa imamo v uporabi veliko število digitalnih orodij za javno naročanje, od objave namere o izvedbi javnega naročila do objave pogodbe. Ponudbe se elektronsko oddajajo in preverjajo, izvajamo elektronske dražbe ter dinamični nabavni sistem.

Vendar pa se digitalni razvoj javnega naročanja ne sme omejiti le na uvedbo posameznih korakov pri izvajanju javnega naročanja. Potrebno je celovito razmišljanje o digitalnih rešitvah, ki lahko celoten proces javnega naročanja optimizirajo. Razvoj in vpeljava novih, informacijsko podprtih orodij v sistem javnega naročanja, je bistvenega pomena za učinkovitejše izvajanje postopkov. Informatizacija mora zajemati vse faze izvajanja postopka od nastanka potrebe po blagu, storitvi ali gradnji, torej fazo priprave javnega naročila (kot npr. evidentiranje potrebe, priprava predlogov za izvedbo naročila, oblikovanje sklopov...), preko izvedbe postopka javnega naročila (priprava razpisne dokumentacije, objave, sprejem in odpiranje ponudb, preverjanje izpolnjevanja pogojev...) do objave in spremljanja realizacije pogodbe, torej tudi aktivnosti po formalnem zaključku postopka. S pomočjo informacijskih sistemov se procesi avtomatizirajo, kar ima za posledico manjšo porabo časa, manjšo možnost nastanka napak, večjo preglednost, enostaven dostop do informacij, večjo transparentnost, zmanjšano tveganje za korupcijo. Omogoča tudi boljše spremljanje učinkovitosti izvedbe postopkov, identifikacijo trendov, odkrivanje morebitnih težav ter učinkovit razvoj sistema javnega naročanja.

Cilj tega načrta je identificirati ključna področja, ki jih je potrebno upoštevati pri digitalnem razvoju javnega naročanja, ter ukrepe za doseganje boljše digitalne usmerjenosti in učinkovitejšega izvajanja postopkov javnega naročanja.

Živimo v turbulentnem obdobju, polnem kompleksnih izzivov ter novih tehnologij, ki vsak dan dvigujejo mejo možnega, zato se je potrebno prilagajati in ves čas razmišljati ter iskati rešitve, ki bodo za naročnike in gospodarske subjekte predstavljale optimizacijo in poenostavitev pri izvedbi posameznih dejanj, zmanjšale polje napak in omogočile prilaganje posebnostim oz. potrebam vsakega posameznega javnega naročila. Iz statističnih podatkov je razvidno, da je segment javnega naročanja zelo pomemben za delovanje države, v izvajanje postopkov pa je vključeno veliko število kadrov, in sicer tako na strani

naročnikov, ki izvajajo postopke, kot tudi na strani ponudnikov, ki oddajajo ponudbe oziroma prijave. Zaradi pomembnosti segmenta javnega naročanja je treba zagotoviti uporabnikom prijazno, napredno in zaupanja vredno okolje v katerem bodo na najbolj učinkovit način uresničevali svoje cilje na področju javnega naročanja.

Bodimo odprti za digitalni napredek in se skupaj podajmo v prihodnost javnega naročanja v digitalni dobi!

1. Analiza obstoječega stanja

1.1 Pregled obstoječih politik

Svet se sooča z družbenimi, gospodarskimi in okoljskimi izzivi: s podnebno in okoljsko krizo, tehnološkimi spremembami, demografskimi spremembami, spremembami na trgih dela in v socialnem varstvu ter s spremembami v vladah in organizacijah.

Učinki teh dejavnikov na trg in področje javnega naročanja so večplastni: spremenili bodo način delovanja tako gospodarstva kot javnega sektorja, ustvarili pa bodo tudi pritisk za spremembe notranjih struktur in na same procese izvajanja naročil. Vpliv te dinamike na pričakovanja in potrebe gospodarskih subjektov, naročnikov in državljanov bo imel posledice za spretnosti in zmogljivosti, ki se zahtevajo od javnih uslužbencev, ki izvajajo javna naročila. Izzivi, s katerimi se soočamo, bodo zahtevali nove gospodarske in upravljalvske pristope.

Učinkovit sistem javnega naročanja izhaja iz politik, ki so jih v zadnjih letih oblikovali številni mednarodni in strateški dokumenti. Digitalni razvoj sistema javnega naročanja mora zasledovati krovne strateške razvojne cilje Republike Slovenije in posameznih sektorjev ter podpirati trajnostni razvoj.

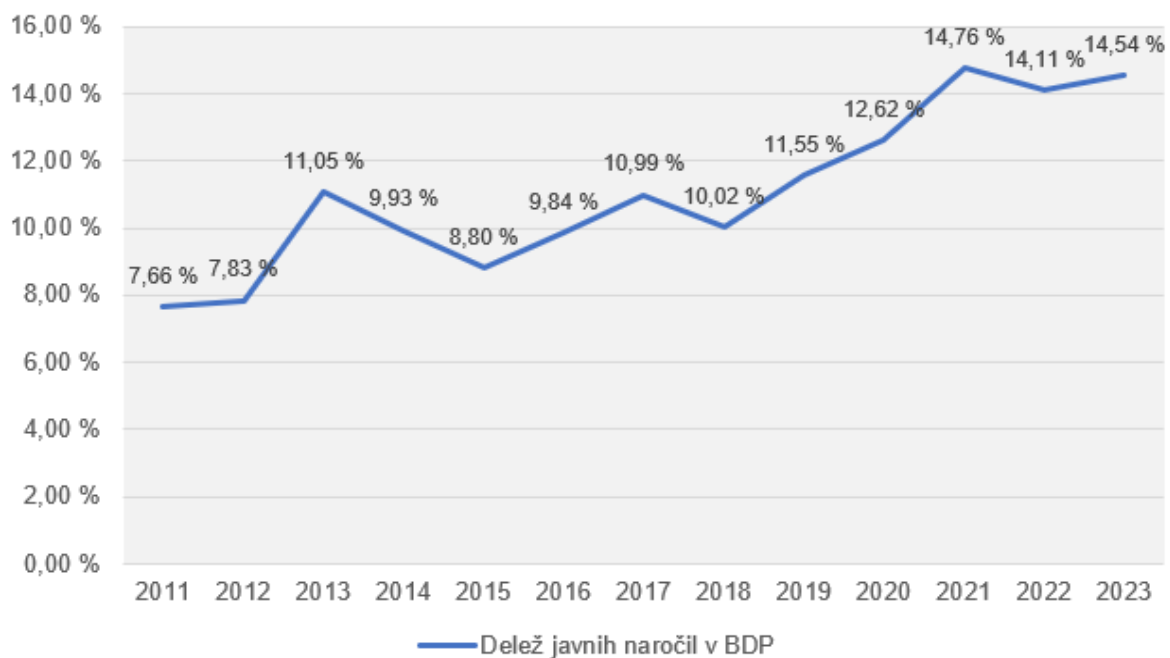
Digitalni razvoj sistema javnega naročanja mora tako v prvi vrsti zasledovati cilje digitalne preobrazbe Republike Slovenije, hkrati pa slediti razvoju področja javnega naročanja, ki zahteva transparentno, gospodarno, hitro in enostavno uporabo orodij in postopkov javnega naročanja. V središču razvoja pa mora biti uporabnik, ki bo pripomogel k boljšemu sistemu javnega naročanja tudi tako, da bo uporabljal enostavna, učinkovita in uporabna orodja, kar bo na koncu pozitivno vplivalo tudi na izboljšanje konkurenčnosti, ekonomičnosti in transparentnosti v sistemu javnega naročanja

Digitalni razvoj mora nadalje podpirati zeleno preobrazbo, saj je pomembno orodje za doseganje podnebnih ciljev vseh sistemov, področij ali verig vrednosti, ki z lastno preobrazbo ključno prispevajo k brezogljični družbi.

1.2 Vpliv javnega naročanja na okolje in družbo

Javno naročanje ima eno izmed ključnih vlog pri zagotavljanju učinkovite, pregledne in pravične porabe javnih sredstev ter pri spodbujanju gospodarskega razvoja. Z učinkovito sistemsko ureditvijo tega področja se krepi zaupanje v delovanje države in zagotavlja optimalna uporaba javnih sredstev v korist družbe kot celote. Iz statističnih podatkov je razvidno, da vsako leto v skladu z javnoročniško zakonodajo javna naročila oddaja nekaj več kot 2000 naročnikov. Naročniki so skupaj oddali 17.224 naročil, ki jih je treba objaviti na portalu javnih naročil oziroma v Uradnem listu Evropske unije, njihova skupna pogodbeni vrednost pa je 5.417.105.902 evrov in 1.082.656 evidenčnih naročil v vrednosti 1.436.796.005 evrov. Dobra polovica naročnikov je oddalo samo evidenčna naročila.

V letu 2023 je delež vseh oddanih javnih naročil znašal 14,54 % bruto domačega proizvoda, kar predstavlja 40,00 % odhodkov proračuna Republike Slovenije, proračuna samoupravnih lokalnih skupnosti in odhodkov Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Vir: Statistično poročilo o javnih naročilih, oddanih v letu 2023

Javno naročanje ima neposreden vpliv na okolje zaradi izbire materialov, proizvodnih procesov, transporta in ravnanja z odpadki. Pomemben vidik je tudi energetska učinkovitost in uporaba obnovljivih virov energije pri izdelkih in storitvah, ki se naročajo. Zeleno javno naročanje oziroma upoštevanje trajnostnih načel v postopkih javnega naročanja postaja vse bolj pomembno, saj ima vpliv na zmanjšanje ogljičnega odtisa in spodbujanja trajnostnega razvoja.

Javno naročanje lahko tudi spodbuja inovacije na področju okolja in družbe. S postavljanjem zahtev za okoljsko in socialno odgovorne rešitve lahko naročniki spodbujajo razvoj in uvajanje novih tehnologij, ki prispevajo k zmanjšanju negativnih vplivov na okolje. S tem se spodbuja tudi konkurenčnost in rast podjetij na področju trajnostnih rešitev.

Ima tudi pomembno vlogo pri spodbujanju družbene odgovornosti. S pogoji, ki zagotavljajo visoke standarde socialnih in delovnih pogojev ter spoštovanja človekovih pravic, naročniki prispevajo k ustvarjanju bolj pravične in enake družbe. Tako se spodbuja tudi odprava t.i. socialnega *dumpinga* in izkoriščanja delavcev.

Višja stopnja transparentnosti v postopkih javnega naročanja prispeva tudi k večjemu zaupanju javnosti v sistem javnega naročanja in njegovo delovanje. Transparentnost omogoča tudi boljše sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem. Transparentnost in poštenost postopkov javnega naročanja sta ključni za zmanjšanje korupcije. Spremljanje in nadzor nad izvajanjem postopkov javnega naročanja ter vzpostavitev učinkovitega sistema sankcij za kršitelje prispevajo k večji zaupanju javnosti v sistem javnega naročanja.

Javno naročanje torej predstavlja pomemben segment v delovanju gospodarstva in ima pomemben vpliv na okolje in družbo v sodobnem socialno-ekonomskem prostoru. Z ustrezno politiko in prakso se lahko z izvajanjem postopkov javnega naročanja spodbuja trajnostni razvoj, zmanjšuje negativne vplive na okolje, spodbuja inovacije in družbeno odgovornost ter prispeva k lokalnemu, regionalnemu in mednarodnemu razvoju. Transparentnost in nadzor sta pomembna dejavnika za zagotavljanje učinkovitosti in zaupanja v sistem javnega naročanja.

1.3 Zakonska ureditev javnega naročanja

Sistem javnega naročanja v Republiki Sloveniji urejajo trije krovni zakoni in na njih temelječi podzakonski akti, in sicer Zakon o javnem naročanju, Zakon o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti in Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja. Zakoni so v slovenski pravni red prenesli:

- Direktivo 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 65; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/24/EU),
- Direktivo 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev, ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 243; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/25/EU),
- Direktivo 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L št. 216 z dne 20. 8. 2009, str. 76), zadnjič spremenjeno z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/1950 z dne 10. novembra 2021 o spremembi Direktive 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede pragov za javna naročila blaga, storitev in gradenj (UL L št. 398 z dne 11. 11. 2021, str. 19; v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba 2021/1950/EU), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/81/ES),
- Direktivo Sveta št. 89/665/EGS z dne 21. decembra 1989 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o uporabi revizijskih postopkov oddaje javnih naročil za preskrbo in javnih naročil za gradnje (UL L 395 z dne 30. 12. 1989, str. 33), zadnjič spremenjena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta št. 2007/66/ES z dne 11. decembra 2007 o spremembi direktiv Sveta 89/665/EGS in 92/13/EGS glede vprašanja izboljšanja učinkovitosti revizijskih postopkov oddaje javnih naročil (UL L 335 z dne 20. 12. 2007, str. 31), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 89/665/EGS) in
- Direktivo Sveta št. 92/13/EGS z dne 25. februarja 1992 o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o uporabi pravil Skupnosti za oddajo javnih naročil podjetij na vodnem, energetske, transportnem in telekomunikacijskem področju (UL L 76 z dne 23. 3. 1992, str. 14), zadnjič spremenjena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta št. 2007/66/ES z dne 11. decembra 2007 o spremembi direktiv Sveta 89/665/EGS in 92/13/EGS glede vprašanja izboljšanja učinkovitosti revizijskih postopkov oddaje javnih naročil (UL L 335 z dne 20. 12. 2007, str. 31), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 92/13/EGS).

Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US, 100/22 – ZNUZSZS in 28/23; v nadaljnjem besedilu: ZJN-3) je v uporabi od aprila 2016 dalje. Zakon je v primerjavi

s predhodnim poenostavi postopke javnega naročanja, zagotavlja večjo prožnost pri oddaji javnih naročil, večjo gospodarnost in učinkovitost, prav tako pa spodbuja trajnostno, okoljsko manj obremenjujoče, socialno in inovativno javno naročanje. Zakon ureja ključna vprašanja na področju javnega naročanja: zavezanci za javno naročanje, področja uporabe zakona (evidenčno naročanje, postopek naročila male vrednosti, vrste postopkov javnega naročanja, mejne vrednosti za uporabo postopkov), uporaba na splošnem in infrastrukturnem področju javnega naročanja, pravila za oddajo javnih naročil (postopki, objavljane in transparentnost), idr.

Zakon posebno pozornost namenja vprašanju socialnega dumpinga, izkrivljanja konkurence, podpiranju malih in srednjih podjetij (v nadaljevanju: MSP). Za zagotavljanje naštetih ciljev zakon ponuja različna orodja kot so izločanje neobičajno nizkih ponudb, izločanje ponudnikov, ki ne plačujejo socialnih obveznosti oz. kršijo druge določbe delovne, socialne ali okoljske zakonodaje, pravila za sodelovanje podizvajalcev, prekinitve pogodbe, če se ugotovi kršitev okoljske, socialne ali delovne zakonodaje pri izvajanju te pogodbe, idr.

Glede izbora ponudnikov ZJN-3 določa, da se izbere ekonomsko najugodnejša ponudba. Naročnik pa pri nekaterih delovno intenzivnih storitvah, kot so izdelava računalniških programov, arhitekturne in inženirske storitve ter storitve prevajanja, kjer pogosteje lahko prihaja do neobičajno nizkih cen, ne sme uporabiti zgolj cene kot edinega merila.

ZJN-3 je pravna podlaga za delovanje portala javni naročil (www.enarocanje.si) in informacijskega sistema e-JN (ejn.gov.si), ki uresničuje koncept elektronskega postopka javnega naročanja. Skladno z evropskim pravnim redom je uveden tudi enoten spletni obrazec, da gospodarski subjekt izpolnjuje vse razpisne pogoje in da zanj ni nobenih razlogov za izključitev (t.i. ESPD obrazec).

Na podlagi ZJN-3 so bili sprejeti naslednji podzakonski akti:

- Uredba o finančnih zavarovanjih pri javnem naročanju,
- Uredba o skupnem javnem naročanju Vlade Republike Slovenije,
- Uredba o informativnem seznamu naročnikov in obveznih informacijah v obvestilih za postopek naročila male vrednosti,
- Uredba o zelenem javnem naročanju,
- Pravilnik o enotnem informacijskem sistemu na področju javnega naročanja,
- Pravilnik o vrstah in načinu zbiranja podatkov za letno statistično poročilo o oddanih javnih naročilih.

Podzakonski akti urejajo posamezne izvedbene institute, zaradi strateške pomembnosti in poudarka na krožnem gospodarstvu ter trajnostnem napredku pa je posebej pomembno področje t.i. zelenega javnega naročanja, ki ga ureja Uredba o zelenem javnem naročanju (Uradni list RS, št. 51/17). Zeleno javno naročanje obsega javna naročila blaga, storitev ali gradenj, ki imajo v primerjavi z običajnim blagom, storitvami in gradnjami v celotni življenjski dobi manjši vpliv na okolje in zagotavljajo varčevanje z naravnimi viri, materiali in energijo ter imajo enake ali boljše funkcionalnosti. V skladu z uredbo je zeleno javno naročanje obvezno za 22 predmetov javnega naročanja. Uredba ne določa več obveznih okoljskih zahtev, kot jih je poznala predhodna ureditev, temveč določa, katere okoljske vidike naj naročnik upošteva pri oddaji javnih naročil, in cilje, ki jih mora doseči v vsakem postopku javnega naročanja za predmete iz

4. člena uredbe. Pripravljeni so primeri okoljskih zahtev in meril, ki jih lahko naročnik vključi v postopek javnega naročanja, da bi dosegel cilje iz uredbe. Primeri okoljskih zahtev in meril za zeleno javno naročanje so po vsebini bolj fleksibilni in niso zavezujoči, naročnikom pa dajejo več možnosti izbire, na kakšen način doseči zahtevan cilj pri posameznem predmetu.

Zakon o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti (Uradni list RS, št. 90/12, 90/14 – ZDU-11 in 52/16; v nadaljnjem besedilu: ZJNPOV) je bil sprejet z namenom poenotenja in uvedbe poštenih in preglednih pravil za naročila na obrambnem in varnostnem področju in temelji na področni zakonodaji Evropske unije. ZJNPOV določa obvezna ravnanja naročnikov in ponudnikov pri javnem naročanju blaga, storitev in gradenj na obrambnem in varnostnem področju.

Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/11, 60/11 – ZTP-D, 63/13, 90/14 – ZDU-11, 60/17 in 72/19; v nadaljnjem besedilu: ZPVPJN) ureja pravno varstvo zoper kršitve v postopkih javnega naročanja in pri izvajanju javnih naročil. Poteka v predrevizijskem postopku pred naročnikom in revizijskem postopku pred Državno revizijsko komisijo za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: DKOM). Od 1. 1. 2021 dalje je zoper odločitev DKOM mogoče pravno varstvo, in sicer je mogoče vložiti ugotovitveno tožbo pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije na sedežu v Ljubljani. Dodatno pravno varstvo – ugotavljanje izpodbojnosti pogodbe – je zagotovljeno tudi v sodnem postopku, ki na prvi stopnji poteka pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani. V skladu z Obligacijskim zakonikom in ZPVPJN lahko ponudniki, oškodovani zaradi nezakonitega ravnanja naročnika v postopku javnega naročanja, v sodnem postopku uveljavljajo tudi povračilo škode. ZPVPJN predstavlja tudi pravno podlago za uveljavitev elektronskega postopka na portalu eRevizija, ki je bil vzpostavljen dne 30. 9. 2019, njegova uporaba pa je obvezna od 1. 1. 2021 dalje.

1.4 Obstoječi sistemi za komuniciranje preko elektronskih sredstev

1.4.1 Primerjalni pregled stanja v državah članicah EU in EGP

Države Evropske unije so v zadnjih letih vložile veliko napora v posodobitev informacijske infrastrukture v javnem naročanju. Cilj teh posodobitev je bilo poenostavljanje postopkov priprave in oddaje dokumentacije, kot tudi povečanje transparentnosti na tem področju. Vse EU države so v skladu z direktivami uvedle obvezno elektronsko oddajo ponudb za javna naročila, implementirale pa so tudi druge korake na področju elektronskega javnega naročanja (dinamični nabavni sistemi, e-katalogi, ipd.). V spodnji tabeli je prikazano stanje elektronskega javnega naročanja v državah EU na podlagi podatkov Evropske komisije z dne 1.7.2023. Kot je razvidno iz spodnje tabele so rešitve, ki so bile obvezne s strani Evropske komisije, države že implementirale, več zaostankov pa se kaže na področju e-Naročanja, e-Računov, še posebej pa na področju e-Plačil.

Slika 1: Primerjava stanja na področju elektronskega javnega naročanja v državah članicah EU in EGP¹

Stanje elektronskega javnega naročanja v državah EU in EGP (stanje 1.7.2023)	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	NO	PL	PT	RO	SE	SI	SK	
Faza																													
e-Obvestila																													
e-Dostop																													
e-Oddaja																													
e-Evaluacija																													
e-Oddaja naročila																													
e-Naročanje																													
e-Račun																													
e-Plačilo																													
Funktionalnosti																													
ESPD																													
Registri pogodb																													
DNS																													
e-Katalog																													
Legenda	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> ■ Ta storitev ni implementirana </div> <div style="text-align: center;"> ■ Ta storitev je implementirana </div> <div style="text-align: center;"> ■ Ta storitev je v razvoju </div> </div> <p style="text-align: center;">(Nad EU pragovi)</p>																												

1.4.2 Portal javnih naročil

Ministrstvo za javno upravo upravlja s portalom javnih naročil (<https://www.enarocanje.si/>), ki je spletni informacijski portal, na katerega naročniki neposredno pošiljajo v objavo obvestila in dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila ter drugo dokumentacijo in podatke, za katere zakonodaja, ki ureja javno naročanje, določa objavo na portalu javnih naročil (npr. razpisna dokumentacija, odločitve o javnem naročilu, statistične podatke o oddanih evidenčnih naročilih, sezname evidenčnih naročil) in zavezanci v skladu z zakonom, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, objavljajo javno dostopne informacije javnega značaja iz pogodbe o izvedbi javnega naročila, koncesijske pogodbe oziroma pogodbe o javno-zasebnem partnerstvu. Z brskanjem po objavah na portalu javnih naročil namreč gospodarski subjekti iščejo poslovne priložnosti na slovenskem trgu javnih naročil, na katerem z medsebojnim konkuriranjem zagotavljajo gospodarno rabo javnih sredstev ter učinkovito in uspešno javno naročanje. Portal javnih naročil se povezuje tudi s Portalom TED («Tender electronic Daily» oz. dnevna elektronska javna naročila) ki je spletna različica Dodatka k Uradnemu listu EU. Iz portala javnih naročil se preko vzpostavljenih protokolov avtomatsko izmenjujejo podatki, ki so potrebni za objavo vseh naročil, za katera naročniki na portalu javnih naročil označijo, da jih želijo objaviti tudi na Portalu TED.

Portal javnih naročil je prvi in najpomembnejši portal na področju javnega naročanja v Republiki Sloveniji in zagotavlja javno objavo vseh obveznih obvestil o postopku izvedbe in o izvedenem javnem naročilu, vključno z objavo pogodb in njihovimi naknadnimi spremembami.

Skladno z osmim in devetim odstavkom 3. člena Pravilnika o objavah pogodb s področja javnega naročanja, koncesij in javno-zasebnih partnerstev (Uradni list RS, št. 5/15 s spremembami), ki sta se začela uporabljati 1. 1. 2023, je vzpostavljena obveznost mesečnega poročanja o izvršenih plačilih iz naslova pogodb in dodatkov k pogodbam, in sicer za pogodbe o izvedbi javnega naročila, sklenjene od 1.

¹ Vir: <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/wikis/pages/viewpage.action?spaceKey=EPROC&title=eProc+Matrix+mid-2023>

1. 2023 dalje. Poročanje izvajajo zavezanci/naročniki preko portala UJN JN plačila (<https://jnplacila.ujp.gov.si>). Poročane izvedene transakcije/plačila se prenašajo na portal javnih naročil, kjer se podatki objavijo k posamezni pogodbi oziroma v dosjeju javnega naročila.

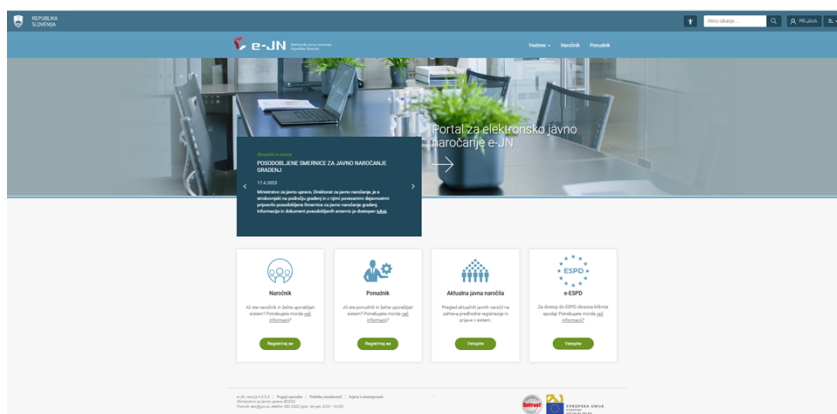
Slika 2: Portal javnih naročil – vstopna stran

1.4.3 Informacijski sistem e-JN

V skladu z nacionalno zakonodajo je v Republiki Sloveniji od 1. aprila 2018 dalje obvezno zagotavljanje elektronske oddaje ponudb v postopkih javnega naročanja. Ministrstvo za javno upravo je v okviru sistema za elektronsko javno naročanje zagotovilo funkcionalnost za elektronsko oddajo ponudb (informacijski sistem e-JN). Informacijski sistem e-JN (<https://ejn.gov.si/>) je brezplačno na voljo za uporabo ter je namenjen celoviti informatizaciji postopkov javnega naročanja, in sicer vse od predloga za izvedbo naročila pa do zaključka postopka in naročanja posameznih artiklov. Njegove ključne modalitete, uporabne za širši javni sektor (naročniki) in gospodarski sektor (ponudniki) so možnost elektronske oddaje ponudb, elektronsko javno odpiranje ponudb, možnost izvedbe elektronskih dražb in elektronsko preverjanje ponudnikov. Elektronsko voden postopek poenostavlja vodenje javnih naročil in zmanjšuje možnosti napak. Vse navedeno prispeva k večji transparentnosti, lažji dostopnosti naročil in manjšemu manevrskemu prostoru za zlorabe.

Slika 3: Informacijski sistem e-JN – vstopna stran

Informacijski sistem e-JN zagotavlja:

- funkcionalnost elektronske komunikacije v postopkih javnega naročanja,
- funkcionalnost naročanja kataloških izdelkov (e-Katalog),
- funkcionalnost preverjanja v uradnih evidencah (e-Dosje),
- funkcionalnost uporabe Enotnega evropskega dokumenta v zvezi z oddajo javnega naročila (ESPD).

Sistem naročniku v okviru funkcionalnosti elektronske komunikacije v postopkih javnega naročanja zagotavlja možnost priprave javnega naročila, objave javnega naročila v informacijskem sistemu e-JN in na pregledu aktualnih javnih naročil, spremembe javnega naročila, zadržanja javnega naročila, ustavitve javnega naročila, pregleda prejetih prijav oz. ponudb, povabila na pogajanja, možnost kreiranja obratne elektronske dražbe, pošiljanja povabila k udeležbi na obratni elektronski dražbi in izvajanje obratne elektronske dražbe, izvajanje dinamičnega nabavnega sistema, izvajanje odpiranja konkurence v okvirnih sporazumih, poziva na dopolnitev ali pojasnilo ponudbe in zaključka javnega naročila v informacijskem sistemu e-JN. Informacijski sistem e-JN ponuja tudi funkcionalnost obveščanja – notifikacijski center, ki omogoča naročnikom lažji pregled obvestil in nalog znotraj informacijskega sistema e-JN.

Sistem gospodarskemu subjektu zagotavlja možnost prijave za sodelovanje pri aktualnih javnih naročilih, ki so javno objavljena, in prejemanja povabil za sodelovanje s strani naročnika za javna naročila, ki niso javno objavljena, možnost priprave prijave ali ponudbe za javno naročilo, elektronske oddaje prijave ali ponudbe, ogleda zapisnika o odpiranju ponudb, oddaje novih prijav ali ponudb in prejem pozivov, dopolnjevanja ponudb na poziv naročnika, prejema povabil k udeležbi na obratni elektronski dražbi, sodelovanja na obratni elektronski dražbi z oddajanjem novih ponudbenih cen, prejem povabil k sodelovanju in sodelovanje v posameznih povpraševanjih v dinamičnem nabavnem sistemu ter prejem povabil k sodelovanju in sodelovanje pri odpiranju konkurence v okvirnih sporazumih. Informacijski sistem e-JN ponuja tudi funkcionalnost obveščanja – notifikacijski center, ki omogoča ponudnikom lažji pregled obvestil in nalog znotraj informacijskega sistema e-JN.

Sistem naročniku v okviru funkcionalnosti naročanja kataloških izdelkov omogoča poročanje o potrebah ter naročanje izdelkov na podlagi izvedenih javnih naročil.

V sklopu informacijskega sistema e-JN je vzpostavljen sistem, namenjen elektronskem preverjanju kandidatov, ponudnikov, podizvajalcev in drugih gospodarskih subjektov, na čigar zmogljivosti se sklicuje kandidat ali ponudnik, v nekaterih nacionalnih uradnih evidencah (e-Dosje). V e-Dosje lahko naročnik, odvisno od izbrane pravne podlage, preveri podatke o gospodarskem subjektu, ki se vodijo v:

- poslovnem registru,
- registru transakcijskih računov,
- knjigovodski evidenci in evidenci o davkih,
- evidenci prekrškov na področju delovnih razmerij in zaposlovanja na črno,
- kazenski evidenci,
- evidenci gospodarskih subjektov z izrečenimi stranskimi sankcijami izločitve iz postopkov javnega naročanja.

Slika 4: e-Dosje – poizvedba

The screenshot displays the 'Poizvedba' (Search) interface of the e-Dosje system. It is divided into several sections:

- Poizvedba:** A list of procurement details including:
 - Poizvedevalci: Ima Džemek
 - Naročnik: Testno naročnik
 - Preverjeni gospodarski subjekt: Testno podjetje d.o.o.
 - Sedež: Prva ulica 1, 1000 Ljubljana
 - Matična številka: 1234567890
 - Številka objave na P.JN: 98765432
 - Zakonični zastopnik: Nikil Novak
 - Nadlov zakonitega zastopnika: Družje 1, 1000 Ljubljana, SLOVENIJA
 - Preverjanje: ZJN-3
 - Preverjanje na podlagi: Preverjanje javnosti
 - Številka objave na P.JN: JN0000010000-0001
 - Številka zadeve: 430-12
 - Predmet JN: Test
 - Rok za oddajo ponudbe / prijave: 01.12.2022
 - Datum oddaje ponudbe/prijave: 29.11.2022
 - Id poizvedbe: 0790
- Viri:** A table listing evidence sources:

Evidenca	Podatki prijavitelja	Datum preverbe	Datum odgovora
Evidenca AJPEŠ (PRS)	Podatki prijavitelja	09.12.2022	09.12.2022 11:50
Evidenca AJPEŠ (RTK)	Podatki prijavitelja	09.12.2022	09.12.2022 11:50
Evidenca MJU (stan. sank.)	Podatki prijavitelja	01.12.2022	09.12.2022 11:49
Evidenca BSO in FURS (gostilnica)	Podatki prijavitelja	01.12.2022	09.12.2022 11:50
Evidenca FURS (ševki)	Podatki prijavitelja	29.11.2022	09.12.2022 11:50
- Podatki CKE:** A table listing procurement details:

Podatki prijavitelja	Datum preverbe	Datum odgovora
Testno podjetje d.o.o.	09.12.2022	09.12.2022 12:02
Nikil Novak	09.12.2022	09.12.2022 12:03

Vir: <https://ejn.gov.si/aktualno/vec-informacij-narocniki.html>

E-Dosje se uporablja za preverjanje prijav in ponudb v postopkih javnega naročanja, upoštevajoč 75. člen ZJN-3 ter 32. člen ZJNPOV in za preverjanje obstoja razlogov za razvezo pogodbe ali okvirnega sporazuma, navedenih v 67.a členu ZJN-3.

Skladno z EU javnonaročniško zakonodajo² morajo naročniki zaradi poenostavitve in poenotenja javnega naročanja v evropskem prostoru uporabljati ESPD, ki skrajšano predstavlja Enotni evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila (angl. European Single Procurement Document), katerega uporaba je nadomestila različne obrazce za izjave glede usposobljenosti ponudnika, ki so jih države članice EU oziroma naročniki uporabljali v preteklosti. Uporaba ESPD je v skladu z EU in nacionalno zakonodajo obvezna³, njegovo vsebino in obliko pa je Evropska komisija določila z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2016/7 z dne 5. januarja 2016 o določitvi standardnega obrazca za enotni evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila (UL L št. 3 z dne 6. 1. 2016, str. 16; v nadaljevanju: Izvedbena uredba Komisije (EU) 2016/7). Izvedbena uredba se v državah članicah uporablja neposredno, pri čemer lahko države članice obrazec le prilagodijo nacionalnim potrebam.

ESPD predstavlja lastno izjavo in se uporablja kot predhodni dokaz, da gospodarski subjekt izpolnjuje zahtevane pogoje za sodelovanje, ki jih ureja 76. člen ZJN-3 in da zanj ne obstajajo razlogi za izključitev, ki jih ureja 75. člen ZJN-3, hkrati pa zagotavlja informacije, ki jih za preverjanje usposobljenosti gospodarskega subjekta potrebuje in zahteva naročnik.

² Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 65) in Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštinih storitev, ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 243).

³ Razen v primeru postopka naročila male vrednosti in postopka s pogajanjem brez predhodne objave, ki se izvaja zaradi skrajne nujnosti in nepredvidljivosti naročila.

Do 5. 3. 2023 je bila na portalu javnih naročil na spletni povezavi https://www.enarocanje.si/_ESP/ dostopna aplikacija za eESPD, s katero se je zagotavljala brezplačna elektronska storitev ESPD, v okviru katere je naročnik za potrebe posameznega postopka javnega naročanja pripravil ESPD.

Evropska komisija je od držav članic zahtevala, da prevzamejo ESPD, ki ga je pripravila za potrebe poenotenja obrazca ESPD na evropskih tleh. Posodobljena storitev ESPD je tako od 6. 3. 2023 še vedno brezplačno na voljo za naročnike, ponudnike in druge zainteresirane strani, vendar ne več preko portala javnih naročil, ampak preko informacijskega sistema e-JN na spletni povezavi <https://ejn.gov.si/esp/>. Ministrstvo za javno upravo v prenovljeni aplikaciji ESPD zagotavlja dostopnost obrazca tudi v angleškem jeziku, kar predstavlja lažji dostop in oddajo ponudbe tujim ponudnikom na enotnem portalu.

Informacijski sistem e-JN naročniku v okviru funkcionalnosti uporabe Enotnega evropskega dokumenta v zvezi z oddajo javnega naročila (ESPD) omogoča pripravo novega ESPD, ponovno uporabo obstoječega ESPD in pregled ponudnikovega ESPD. Sistem ponudniku v okviru funkcionalnosti uporabe Enotnega evropskega dokumenta v zvezi z oddajo javnega naročila (ESPD) omogoča uvoziti naročnikov ESPD, ki ga je naročnik predhodno izpolnil za predmetni postopek javnega naročanja, ustvariti lasten odgovor in pregledati svoj ESPD.

Slika 5: Storitev eESPD – osnovna stran

ESPD

1 Začetek 2 Postopek 3 Izključitev 4 Izbira 5 Konec

Naprej

Dobrodošli v storitve ESPD

Enotni evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila (ESPD), predpisan z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2016/7 z dne 5. januarja 2016 o določitvi standardnega obrazca za enotni evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila (UL L št. 3 z dne 6. 1. 2016, str. 16), nadomešča različne obrazce, ki so jih države članice EU oziroma javni naročniki uporabljali v preteklosti, zato gospodarski subjeki lažje dostopajo do čezmejnih postopkov oddaje javnih naročil. Po prejšnji ureditvi so morali v postopku javnega naročanja vsi zainteresirani gospodarski subjeki predložiti popolno dokumentacijo o njihovi ustreznosti, finančnem statusu in sposobnosti. Z uvedbo ESPD pa to ni več potrebno. Danes mora gospodarski subjekt preprosto le izpolniti in predložiti ESPD.

ESPD je lastna izjava, ki se uporablja kot predhodni dokaz, da gospodarski subjekt izpolnjuje zahtevane pogoje za sodelovanje, ki jih ureja 76. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 s spremembami; v nadaljnjem besedilu: Z.JN-3) in da zanj ne obstajajo razlogi za izključitev, ki jih ureja 75. člen Z.JN-3. Gospodarski subjekt lahko zahtevane podatke vnese neposredno v elektronsko obliko ESPD, ki je brezplačno na voljo za naročnike, ponudnike in druge zainteresirane strani.

Za uporabo aplikacije eESPD registracija uporabnika ni potrebna. Dostop do aplikacije je mogoč v vseh najbolj razširjenih spletnih brskalnikih (npr. Microsoft Edge, Mozilla Firefox, Google Chrome).

Od 1. 4. 2018, ko mora v skladu s 118. členom Z.JN-3 izmenjava informacij v postopku oddaje javnega naročila potekati elektronsko, gospodarski subjekt izpolnjen ESPD predloži v ponudbeno dokumentacijo izključno v elektronski obliki. Aplikacija eESPD omogoča izvoz in shranjevanje. V primeru, da naročnik od gospodarskega subjekta zahteva elektronsko podpisovanje ESPD v .xml obliki, se elektronsko podpisovanje lahko izvede z digitalnim kvalificiranim potrdilom preko spletne povezave <https://sicas.gov.si/CES-Sign/sign/sign.htm>.

V primeru, da želi gospodarski subjekt izpolnjen ESPD shraniti kot .pdf dokument (npr. gospodarski subjekt želi preveriti, kaj je v ESPD izpolnil oz. gospodarski subjekt sodeluje z drugimi subjekti-partnerji v skupni ponudbi, subjekti, na katere se sklicuje, da izkaže izpolnjevanje pogojev za sodelovanje, ali podizvajalci in želi predložiti njihov ESPD v .pdf obliki), predlagamo, da si gospodarski subjekt najprej shrani izpolnjen ESPD v .xml obliki in ga šele nato shrani kot .pdf dokument.

Gospodarski subjekt je lahko izključen iz postopka javnega naročanja ali kazensko odgovarja na podlagi nacionalne zakonodaje, kadar predloži resne zavajajoče razlage pri oddaji ESPD ali na splošno pri predložitvi informacij, ki so potrebne za preverjanje, da ni razlogov za izključitev in da so izpolnjeni pogoji za sodelovanje, ali kadar se takšne informacije ne razkrijejo ali gospodarski subjekt ne more predložiti dokazil.

Navodila za uporabo ESPD

Kdo ste?

Sem naročnik.

Sem gospodarski subjekt.

Naprej

1.4.4 Portal eRevizija

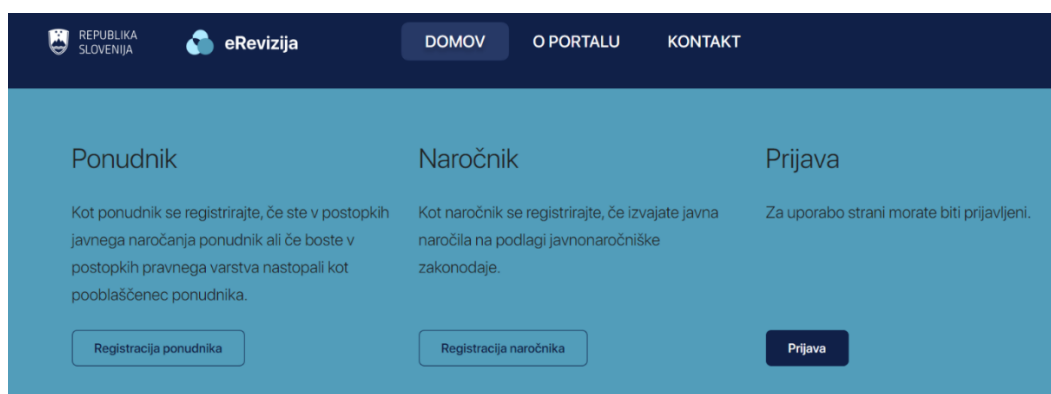
Portal eRevizija (www.portalerevizija.si/) je spletni informacijski portal v lasti Državne revizijske komisije, ki ga upravlja Javno podjetje Uradni list Republike Slovenije, d. o. o., in se uporablja za elektronsko izmenjavo informacij in dokumentov v predrevizijskem, revizijskem in pritožbenem postopku ter za zagotavljanje informacij o poteku predrevizijskega, revizijskega in pritožbenega postopka na portalu javnih naročil.

Portal eRevizija je namenjen vsem vrstam komunikacije (sporočanje, obveščanje, vročanje ter izmenjava informacij in dokumentov) med naročnikom, vlagateljem, DKOM, izbranim ponudnikom in zagovornikom javnega interesa, razen če Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja določa drugače.

Informacije o poteku predrevizijskega, revizijskega in pritožbenega postopka se hkrati samodejno objavijo na portalu javnih naročil v dosjeju naročila, na katero se nanaša postopek pravnega varstva.

Portal eRevizija je bil vzpostavljen dne 30. 9. 2019, njegova uporaba pa je obvezna od 1. 1. 2021 dalje.

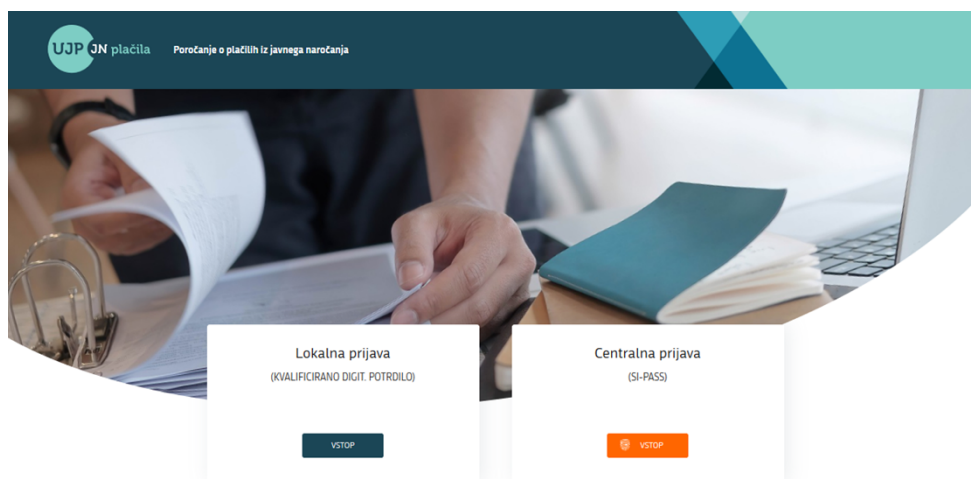
Slika 6: Portal eRevizija – vstopna stran

1.4.5 »Poročevalski« portal UJP JN plačila

V letu 2022 je bil sistem slovenskega javnega naročanja nadgrajen z mehanizmom za spremljanje plačil po pogodbah sklenjenih na podlagi uspešno izvedenih postopkov javnega naročanja. Ustvarjen je bil portal za vnos plačil UJP JN plačila (<https://jnplacila.ujp.gov.si/>), kjer naročniki poročajo o izvedenih plačilih za pogodbe sklenjene na podlagi uspešno izvedenih postopkov javnega naročanja za predpretekli mesec. Portal upravlja Uprava Republike Slovenije za javna plačila.

Slika 7: Portal UJP JN plačila – vstopna stran

Portal UJP JN plačila se povezuje s portalom javnih naročil, od koder prejema podatke o objavljenih pogodbah s področja javnega naročanja z zamikom 15 minut od objave na portalu javnih naročil. Podatki, ki jih naročniki objavijo na UJP JN plačila se prenesejo nazaj na portal javnih naročil v dosje naročila pod ustrezno pogodbo in omogočajo pregled stanja izpolnitve pogodbe.

Slika 8: Prikaz finančne realizacije pogodbe v dosjeju naročila na portalu javnih naročil

Naziv pogodbe:	Gradbena pogodba za dobavo, montažo in izgradnjo srednje postaje KKŽ Pohorska Vzpenjača (ponovitev), št. INF-JN-0006/2022		
Pogodbena vrednost z DDV (pogodbe in dodatki):	2.964.600,00 EUR		
Datum sklenitve pogodbe (pogodbe in dodatki):	19.01.2023		
Trajanje pogodbe (pogodbe in dodatki):	19.01.2023 - 30.09.2023		

Pogodba/Dodatek	Datum sklenitve	Zadnja sprememba	Datoteke
Gradbena pogodba za dobavo, montažo in izgradnjo srednje postaje KKŽ Pohorska Vzpenjača (ponovitev), št. INF-JN-0006/2022	19.01.2023	30.01.2023	Prenos datoteke

Plačila po pogodbi	
Številka javnega naročila:	JN008548/2022-F01
Naziv pogodbe:	Gradbena pogodba za dobavo, montažo in izgradnjo srednje postaje KKŽ Pohorska Vzpenjača (ponovitev), št. INF-JN-0006/2022
Naročnik:	Javno podjetje za mestni potniški promet Marprom, d.o.o., Mlinska ulica 1, 2000, Maribor
Znesek pogodbe:	2.964.600,00 EUR z DDV
Trajanje pogodbe:	19.01.2023–30.09.2023
Plačila po pogodbi skupaj:	486.000,00 EUR z DDV

Pogodba izvedena:	16,39 %
-------------------	----------------

1.4.6 Tehnološka aplikativna arhitektura

Tehnološka arhitektura temelji na pristopih, ki se trenutno uporabljajo za sisteme elektronskega poslovanja ter spletnih portalov. Ti pristopi temeljijo na storitveno orientirani arhitekturi, ki še posebej poudarja področja integracij in upravljanja poslovnih procesov. Arhitektura sistema je večnivojska in vsebuje naslednje nivoje:

- podatkovni,
- storitveni,
- procesni in
- prezentacijski.

V arhitekturo so vključeni tudi elementi, ki so prisotni v vseh nivojih arhitekture. Ti elementi skrbijo za varnost in nadzor dostopov do sistema, spremljanje in nadzor delovanja ter beleženje dogodkov vključno z ustvarjanjem revizijske sledi. Prav tako je vključena možnost uporabe zunanjih storitev.

Visoka razpoložljivost je zmožnost sistema, da tolerira določeno količino odpovedi in še ostane operativna. To pomeni, da infrastruktura v poslabšanih pogojih še vedno lahko streže zahtevam uporabnikov. Modularna in sodobna zasnova sistema omogočata različne kombinacije možnih konfiguracij sistema.

Tako se namestitvev oz. konfiguracija sistema lahko prilagodi glede na zahteve, potrebe ali namen uporabe. Pri tem je potrebno upoštevati, da imajo posamezni gradniki različne zahteve glede razpoložljivosti. Tako lahko identificiramo:

- gradnike, ki morajo delovati v 24x7 načinu delovanja (npr. spletno mesto),
- gradnike, ki morajo delovati v običajnem delovnem času.

Sistem je v osnovi neodvisen od stanja (state-less), kar omogoča tudi enostavno razširitev sistema ob napovedanih večjih obremenitvah, saj lahko na dokaj enostaven način dodamo dodatne strežnike, ki bodo v tem času prevzemali obremenitve. Za sklope sistema, ki ne zahtevajo 24x7 delovanje se lahko uporabi tudi konfiguracija brez podvajanja.

1.5 Skupno javno naročanje

Skupno javno naročanje se izvaja v dveh oblikah, in sicer kot skupno javno naročanje vlade (32. člen ZJN-3) ter kot priložnostno skupno javno naročanje (33. člen ZJN-3).

Skupno javno naročanje vlade se kontinuirano izvaja že od leta 2004 naprej, medtem ko je priložnostnega skupnega javnega naročanja v praksi manj. Glede na to, da se s skupnim javnim naročanjem praviloma dosega tako neposredni kot posredni prihranki, bi kazalo spodbuditi priložnostno skupno javno naročanje, kar bi bilo mogoče doseči tudi z večjo digitalizacijo izvedbe skupnega javnega naročanja. Prednosti skupnega javnega naročanja so:

- prihranek proračunskih sredstev: neposreden (nižje cene) in posreden (nižji stroški administracije),
- manj težav in zapletov pri izvajanju naročil, ker naročilo izvede izkušena ekipa,
- večja transparentnost in učinkovitost,
- standardizacija opreme in storitev državne uprave.

Večji interes za sodelovanje pri skupnem javnem naročanju vlade ter za priložnostno skupno javno naročanje, bi lahko dosegli z digitalizacijo celotnega procesa, torej še pred samim postopkom oddaje javnega naročila. Skupno javno naročanje bi se tako v sistemu začelo že v fazi zbiranja interesa ter priprave naročila, naročniki bi ves čas izvajanja naročila imeli preko skupnega sistema vpogled v faze izvedbe posameznega skupnega javnega naročila, po končanem naročilu pa bi imeli v sistemu dostop do dokumentacije izvedenega naročila, vzorcev neposrednih pogodb/sporazumov, ki jih morajo skleniti. Če je sklenjen okvirni sporazum ali vzpostavljen dinamični nabavni sistem, lahko tudi posamezna naročila izvajajo preko tega sistema.

Ministrstvo za javno upravo skupaj z OECD in Evropsko komisijo v letih 2023 in 2024 izvaja projekt sodelovanja na področju javnega naročanja, v katerem bo OECD raziskal možnosti različnih oblik sodelovanja na področju javnega naročanja, in sicer tako formalizirane oblike sodelovanja, kot so skupna javna naročila in centralni nabavni organ, kot tudi neformalizirana sodelovanja naročnikom in njihovih krovnih združenj pri pripravi tehničnih specifikacij in razpisnih dokumentacij, pri mreženju in izmenjavi izkušenj, ipd.

1.5.1 Skupno javno naročanje vlade in priložnostno skupno javno naročanje

Kadar skupno naročanje povečuje gospodarnost in učinkovitost porabe proračunskih sredstev in ne zmanjšuje konkurence na trgu, se za posamezne predmete javnega naročanja lahko izvede skupno javno naročanje ministrstev, organov v sestavi ministrstev, vladnih služb in upravnih enot. Prav tako se lahko izvede skupno javno naročanje javnih zavodov, katerih ustanoviteljica je Republika Slovenija, za predmete s področij, na katerih ti opravljajo dejavnost.

Organe, ki so zavezani sodelovati v konkretnem postopku skupnega javnega naročila, tako imenovane zavezance, določi vlada s sklepom. Posameznemu skupnemu javnemu naročilu se na podlagi pooblastila lahko priključijo tudi drugi naročniki po ZJN-3. Ministrstvo za javno upravo je osrednji nabavni organ za skupno javno naročanje v Republiki Sloveniji podlagi 4. člena Uredbe o skupnem javnem naročanju Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 27/16; v nadaljnjem besedilu: Uredba o skupnem javnem naročanju) in v povezavi s 34.a členom Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, in 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23; ZDU-1).

Ministrstvo za javno upravo se z ministrstvi in generalnim sekretariatom vlade posvetuje o izvajanju skupnega javnega naročanja ter predlaga vladi v sprejetje predlog predmetov skupnih javnih naročil, zbira potrebe organov Republike Slovenije, izvaja postopke oddaje javnih naročil, izvaja skrbništvo pogodb in okvirnih sporazumov, izdaja soglasja za samostojne izvedbe naročil, ki so predmet skupnega javnega naročanja in upravlja informacijski sistem, ki v okviru sklenjene pogodbe ali okvirnega sporazuma omogoča ponovno odpiranje konkurence in deloma tudi izvaja odpiranje konkurence.

Ministrstvo za javno upravo izvaja skupno javno naročanje za 19 predmetov skupnih javnih naročil za državne organe in organe javne uprave. Gre za predmete, ki se nanašajo na potrebe, ki so skupne več ali vsem zavezancem. Nabor predmetov posameznih področij je zelo raznolik in se razteza od energetike (nakup energentov), storitev zavarovanj (nepremičnine, vozila), področja IKT (strojna računalniška oprema, licenčna programska oprema, storitve informacijske podpore uporabnikom, naprave za fotokopiranje, storitve mobilne telefonije in prenosa podatkov, storitve stacionarne telefonije), nakupa motornih vozil, nakupa potrošnega blaga in storitev za osnovno delovanje organov državne in javne uprave (poštne storitve, papir za tiskanje, pisarniški in potrošni material, fotografske storitve, najem poslovnih letalskih prevozov, nakup letalskih vozovnic), do nakupa zdravil, medicinskih pripomočkov in medicinske opreme.

Število naročnikov, ki so vključeni v skupna javna naročila, se giblje od 30 do preko 300 posameznih naročnikov v enem naročilu, v vseh naročilih okoli 2300 naročnikov. K skupnim javnim naročilo vlade pristopi tudi veliko naročnikov, ki k skupnemu javnemu naročanju vlade niso zavezani.

Priložnostno skupno javno naročanje oziroma javno naročanje po pooblastilu ZJN-3 ureja v 33. členu, v povezavi s tretjim odstavkom 66. člena. 33. člen ZJN-3 tako določa, da se lahko najmanj dva naročnika dogovorita za skupno izvedbo oddaje določenih javnih naročil. Določeno javno naročilo se lahko odda kot skupno na podlagi pooblastil enega ali več naročnikov.

1.6 Izzivi na podlagi uporabniške izkušnje pri uporabi informacijskih rešitev

Funkcionalnost prenosa podatkov med portalom javnih naročil in informacijskim sistemom e-JN je deloma zagotovljena. Sistem e-JN naročnika samodejno preusmeri na portal javnih naročil. Na portalu javnih naročil se odpre ustrezen obrazec, ki se samodejno napolni z določenimi podatki, naročnik pa vnese še obvezne manjkajoče podatke. Z objavo javnega naročila na portalu javnih naročil, se naročilo samodejno objavi tudi v sistemu e-JN. Morebitne kasnejše spremembe rokov za postavljanje vprašanj ter oddaje oziroma odpiranja ponudb pa je še vedno potrebno objaviti tako na portalu javnih naročil (s standardnim obrazcem EU-14) kot tudi v informacijskem sistemu e-JN. Pri slednjem opažamo, da imajo naročniki še vedno težave, saj se nemalokrat zgodi, da naročniki podaljšajo roke na portalu javnih naročil, v informacijskem sistemu e-JN pa ne. Težave se pojavijo tudi v primeru, ko naročniki, kljub temu, da je še na portalu javnih naročil odpre ustrezen obrazec, ki ga je treba le še do konca izpolniti in poslati objavo, namesto tega odprejo nov obrazec, ki ga izpolnijo v celoti in pošljejo v objavo. V tem primeru je treba naknadno izvesti popravek v informacijskem sistemu e-JN in objaviti popravek obvestila na portalu javnih naročil.

Evropska komisija je od držav članic zahtevala, da prevzamejo ESPD, ki ga je pripravila za potrebe poenotenja obrazca ESPD na evropskih tleh. Prenovljena aplikacija ESPD je torej skladna z evropsko aplikacijo ESPD, zato so določena polja odstranjena, dodana oz. spremenjena na način, na katera države članice pri prenosu evropske aplikacije v nacionalno aplikacijo ESPD nimamo vpliva. Zaradi sprememb in novosti v aplikaciji ESPD, predvsem pri vpisovanju v nova polja (del IV. Pogoji za sodelovanje), prihaja pri izpolnjevanju ESPD do težav, tako na strani naročnikov, kot tudi gospodarskih subjektov. Težave se odpravljajo sproti z dodatnimi pojasnili glede izpolnjevanja ESPD, ki so objavljene na spletni strani informacijskega sistema e-JN.

Poleg zgoraj opisanih slabih praks pa je na podlagi izvajanja tehnične pomoči uporabnikom sistema mogoče ugotoviti, da imajo največ težav manjši naročniki, ki postopke javnih naročil, za katere je treba objavljati obvestila na portalu javnih naročil, izvajajo redkokdaj. Ti naročniki praviloma nimajo notranjih enot, ki bi se ukvarjale z izvajanjem naročil ali vsaj posameznih kadrov, ki bi se ukvarjali z javnim naročanjem, temveč naročila izvajajo kadri, za katere to predstavlja »občasno dodeljeno dodatno nalogo«. Posledica tega je tudi pomanjkanje strokovnih znanj, tako pri izvedbi javnih naročil kot pri uporabi informacijskih rešitev. Najpogostejše težave se pri naročnikih pojavljajo pri:

- registraciji v informacijski sistem e-JN zaradi nepoznavanja delovanja SI-PASS računa (ukinjanje računa, kreiranje novega računa – zasebna/sluzbena uporaba),
- objavi javnega naročila na portalu javnih naročil in v informacijskem sistemu e-JN,
- izvajanju postopkov s pogojem in dvofaznih postopkov, kjer so pogoste napake pri pošiljanju povabil,
- zaključevanju postopkov v informacijskem sistemu e-JN,
- prehitrem zaključevanju posameznih nalog (izpis poročil v e-Dosje, zaključevanje postopka,...),
- spremembah razpisne dokumentacije (predračuni, objava sprememb rokov,...).

Podobni razlogi za težave pri uporabi informacijskih rešitev so tudi na strani ponudnikov, saj gre v večini primerov za mala in srednja podjetja, ki se ne srečujejo pogosto z oddajo ponudb ali prijav na javna naročila, ki so objavljena na portalu javnih naročil. Tudi tu gre najpogosteje za težave pri:

- registraciji v informacijski sistem e-JN in uporabe pravega digitalnega certifikata,
- nejasnosti glede priprave ponudbe (večinoma gre za nejasnosti povezane z vsebino, v manjši meri pa za tehnične težave),
- nepoznavanju vsebine obrazca ESPD (težave pri izpolnjevanju, podpisovanju in umeščanju podpisane html datoteke v ponudbo v informacijskem sistemu e-JN),
- nalaganju (import) xlsx datoteke predračuna v ponudbo,
- oddaji ponudb v zadnjem trenutku, kjer se pogosto pojavi problem prekinjene povezave zaradi neaktivnosti uporabnika,
- iskanju informacij v informacijskem sistemu e-JN.

Iz opisanih napak in težav, ki se pojavljajo pri izvajanju postopkov javnega naročanja, je mogoče sklepati, da so razlogi za del težav na strani uporabnikov, in sicer nepripravljenost oz. slaba usposobljenost in nepripravljenost uporabe navodil za uporabo, video predstavitev, objavljenih pojasnil in uporabe predpripravljenih vzorcev, ipd. Del težav pa je posledica uporabniku neprijaznih orodij. Oboje kaže na to, da je treba informacijsko podprta orodja posodabljanje z rešitvami, ki bodo omogočala enostavnejšo uporabo. Več pozornosti je potrebno usmeriti tudi na usposabljanje uporabnikov za uporabo orodij ter uvajati nova, modernejša orodja.

1.7 Identifikacija prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti pri digitalizaciji javnega naročanja

Glede na ostale države evropske unije je Republika Slovenija na področju elektronskega javnega naročanja med vodilnimi državami članicami. S trenutnimi funkcionalnostmi, ki jih uporabnikom ponujajo različni sistemi (portal javnih naročil, e-JN, e-Revizija, poročevalski portal), je mogoče praktično celoten postopek oddaje javnega naročila izvesti z uporabo elektronskih sredstev. To tudi omogoča enostavnejše in hitrejše delo naročniku (priprava in objava razpisne dokumentacije, prejem ponudb in javno odpiranje, pregled ponudb in komunikacija s ponudniki, preverjanje izpolnjevanja pogojev...) in tudi ponudniku (oddaja ponudb, spremljanje javnega odpiranja ponudb, komunikacija...). Velika prednost, ki jo zagotavljajo obstoječe rešitve, je v dosegljivosti posameznih sistemov v režimu 24/7, kar vsem uporabnikom omogoča izvajanje aktivnosti neglede na različen delovni čas.

Na drugi strani ima obstoječi sistem tudi pomanjkljivosti, ki jih lahko z razvojem digitalizacije odpravimo. Glede na to, da so zagotovljene izmenjave podatkov med različnimi sistemi in tudi znotraj posameznih delov enega sistema, občasno prihaja do izpada posameznih delov sistema ali sistemov, zaradi česar določene funkcionalnosti ne delujejo v skladu s pričakovanji. Ugotavljanje mesta in razloga za izpad neke funkcionalnosti je lahko težavno zaradi povezovanja in izmenjave podatkov med različnimi sistemi, ki jih upravljajo in servisirajo različni izvajalci. Za uporabnike predstavlja težavo tudi uporaba različnih sistemov, ki zahtevajo vsak svoj način registracije in prijave ter različno logiko delovanja in pa neusposobljenost za

uporabo, ki je pogosto posledica zgolj občasnega dela na področju javnega naročanja in nepoznavanja pravil ter orodij.

Razvoj digitalizacije sistema javnega naročanja ponuja priložnost za kompleksnejšo nadgradnjo obstoječih tehnoloških rešitev in uvajanje novih tehnologij kot je npr. umetna inteligenca v različne faze izvajanja postopka, dodajanje novih funkcionalnosti, kot so npr. novi servisi za povezovanje med sistemom javnega naročanja in zunanjimi še nepovezanimi sistemi (tudi na ravni Evropske unije). V okviru razvoja novih funkcionalnosti je mogoče zagotoviti avtomatizirano generiranje vsebine dokumentov s standardizirano vsebino in obliko, kar poenostavi izvajanje nalog udeležencem v postopku oddaje javnega naročila. Uporabnikom je mogoče olajšati delo v različnih sistemih s tem, da se ustvari celovit sistem javnega naročanja, v katerem se bo uporabnik prijavil zgolj enkrat (»Single sign-on«) in nato naloge izvajal v različnih sistemih, ne da bi moral vedeti kje se nahaja, bistveno zanj bo to, da bo seznanjen s tem kaj in kdaj mora narediti, ne pa kje. Izvedba obsežnejšega planiranega razvoja, bo omogočila tudi uspešnejše prijave na različne razpise Evropske unije za sofinanciranje digitalizacije posameznih delov oz. funkcionalnosti sistema javnega naročanja.

Tako kot se na eni strani odpirajo nove priložnosti, se pri razvoju digitalizacije pojavljajo tudi nevarnosti uspešnega načrtovanja in implementacije novih rešitev in funkcionalnosti. V kolikor ne bo zagotovljenih dovolj sredstev in kadrov, ne bo mogoče projekta izvesti v obsegu, ki bi zagotovil, da bo sistem na koncu tak kot je trenutno želeno stanje in ne bo mogoče doseči zastavljenih ciljev. Spremembe zakonodaje, ki imajo za posledico kompleksno predelavo sistema, lahko zaradi kompleksnosti sistema, pri prilagoditvah in nadgradnjah povzročijo nenačrtovano porabo sredstev in časa, ki je sicer namenjen planiranim aktivnostim za nadgradnje sistema. Enako velja za prilagoditve zaradi zahtev in informacijskih rešitev, ki jih razvija Evropska unija, kje gre lahko tudi za obsežne prilagoditve zaradi specifičnih zahtev in različnih tehnoloških rešitev. Uspešnost uvajanja novih funkcionalnosti bo v veliki meri tudi odvisna od zainteresiranosti lastnikov baz podatkov za povezovanje s sistemom javnega naročanja in potreb po spremembah na zakonodajnem področju.

2. Določitev ciljev

2.1 Cilji

Ključni cilji do leta 2030 so usmerjeni k izboljšanju učinkovitosti izvajanja postopkov javnega naročanja ter k spodbujanju inovativnosti, trajnostnega razvoja in socialne odgovornosti, kar bo imelo pozitiven vpliv na delovanje države in družbe kot celote.

2.1.1 Avtomatizacija izvajanja postopkov

Z razvojem informacijsko podprtih orodij se bo povečevala avtomatizacija v izvajanju postopkov javnega naročanja, kar bo vodilo k temu, da bo sistem za upravljanje poslovnih procesov uporabnika vodil skozi izvedbo postopka z minimalno potrebnim vnosom podatkov in jih po predpisanih protokolih izmenjeval z drugimi povezanimi sistemi (zaledni sistemi naročnika kot sta dokumentni sistem in finančno računovodski

sistem, portal javnih naročil, zunanji sistemi za preverjanje pogojev in dokazil,...). Stopnjo avtomatizacije je treba povečati tudi na strani ponudnikov (zagotovitev orodij za izmenjavo podatkov med zalednimi sistemi ponudnikov in sistemom, ki ga uporabljajo naročniki, nadgradnja eESPD s (samodejnim) repozitorijem za bolj učinkovit dostop naročnikov do dokazil, ki jih mora v postopku predložiti ponudnik). Avtomatizacija sigurno prispeva k večji učinkovitosti, preglednosti in zmanjšanju administrativnih bremen, zato je pomemben del razvoja sistema javnega naročanja v Republiki Sloveniji.

2.1.2 Odprava administrativnih bremen

Cilj je zmanjšati administrativna bremena tako za ponudnike kot za naročnike. To vključuje poenostavitev in poenotenje postopkov in pravil, zmanjšanje zahtevanih dokumentov, jasno komunikacijo in enostavno dostopnost informacij. S tem se pripomore k večji dostopnosti za ponudnike ter zmanjšanju stroškov in časovnih obremenitev za vse vpletene strani.

Del odprave administrativnih bremen je mogoče doseči s sistemskimi ukrepi, kot je npr. sprememba zakonskih in/ali podzakonskih aktov. Bistvenega pomena je tudi izboljšanje in uvajanje novih orodij, ki v mejah zakonodajnih okvirov pripomorejo k odpravi administrativnih bremen.

Pomembno je tudi izobraževanje in usposabljanje naročnikov in ponudnikov, s katerimi bi se naročnike ozaveštilo, da v razpisnih dokumentacijah ne zahtevajo dokumentacije, ki ni potrebna in glede na zakonodajo do dokumentov, ki so relevantni, za izvedbo postopka pridejo tudi v fazi pregledovanja in ocenjevanja prejetih ponudb/prijav. Na drugi strani je izobraževanje in usposabljanje pomembno tudi za ponudnike, saj so pogosto v ponudbah priloženi dokumenti, ki jih naročnik ni zahteval.

2.1.3 Zagotovitev načela »samo enkrat«

Zmanjšanje podvajanja zahtevanih informacij in dokumentov z upoštevanjem načela "samo enkrat" (Once-Only Principle) v vseh fazah izvajanja postopka javnega naročanja pomeni, da se informacije, ki so že bile pridobljene od ponudnikov ali naročnikov v preteklosti, uporabljajo ponovno brez dodatnih zahtev. Zagotovitev tega načela je v postopkih javnega naročanja pomembna iz več razlogov:

- sistem, ki omogoča ponovno uporabo že pridobljenih informacij, zagotavlja enotnost podatkov. To pomeni, da se isti podatek uporablja v vseh fazah izvedbe postopka, kar zmanjšuje možnosti napak, ki bi se lahko pojavile zaradi večkratnih vnosov istega podatka;
- z uporabo že pridobljenih podatkov je lažje izvesti preverjanje in avtomatizacijo postopkov. Vsak izmed sistemov lahko preveri skladnost podatkov s prej pridobljenimi informacijami, kar omogoča hitro odkrivanje morebitnih napak ali neskladij;
- ponovna uporaba podatkov zmanjšuje potrebo po ročnem vnašanju in prepisovanju podatkov. Ročni vnos je lahko vir napak, kot so tipkarske napake, nepopolni ali napačni podatki. Zmanjšanje ročnih vnosov zmanjšuje tveganje za nastanek napak;
- povečana transparentnost: Uporaba enotnih podatkov in informacij, ki so na voljo vsem vpletenim stranem, povečuje transparentnost postopkov javnih naročil. To omogoča natančno preverjanje in preglednost ter omogoča zgodnje odkrivanje morebitnih napak ali nepravilnosti.

Upoštevanje načela "samo enkrat" ne more zagotoviti popolne odprave napak, lahko pa zagotovi zmanjšanje tveganja nastanka napak zaradi večkratnega ročnega vnosa. Z uveljavitvijo tega načela se tudi zmanjšuje administrativno breme za vse vpletene strani ter pospešuje postopke javnega naročanja.

2.1.4 Izboljšan nadzor nad izvajanjem postopkov javnega naročanja

Cilj je krepitev nadzora nad izvajanjem postopkov javnega naročanja, vključno s preverjanjem skladnosti s predpisi, revizijami in pregledi. To omogoča odkrivanje in preprečevanje nepravilnosti, korupcije ter zagotavlja odgovornost za uporabo javnih sredstev. Z uporabo informacijskih sistemov in tehnologije za avtomatizacijo in izboljšanje izvajanja nadzora je mogoče že sproti (v posamezni fazi postopka) zagotoviti sledenje in preverjanje pravilnosti izvajanja postopkov javnega naročanja. Navedeno je sicer mogoče smotrno zgolj za interno uporabo pri posameznem naročniku (v kolikor je taka odločitev naročnika), dostop in izvajanje kontrole drugim institucijam pa je smiselno v posameznih fazah, v katerih ima posamezna institucija zakonsko podlago za vpogled in pridobitev dokumentacije glede izvajanja postopka. Z razvojem informacijsko podprtih orodij je mogoče zagotoviti sledljivost do dostopa do informacij in dokumentov v kateri koli fazi izvedbe postopka javnega naročanja. Razvoj in uporaba takih orodij lahko prispeva k zagotavljanju kar največje stopnje transparentnosti in sledljivosti postopkov, kakor tudi zagotavljanju varnosti v zvezi z dostopanjem do posameznih informacij in dokumentov v sistemu.

Možnost neposrednega vpogleda v relevantno dokumentacijo z uporabo informacijskih rešitev oz. orodij, ki bi bila na razpolago nadzornim institucijam, bi zmanjšala administrativno obremenitev naročnikov, hitrejši in lažji dostop do dokumentacije pa povečuje tudi bolj učinkovito izvajanje pristojnosti.

Z dostopanjem do dokumentov v zaključenih postopkih, z ustreznimi digitaliziranimi orodji in ustreznimi varovalkami, se lahko nadzornim institucijam zagotovi pomoč pri razvoju in uporabi specializiranih informacijskih orodij za izboljšanje nadzora (zagotovi se dostop do vira podatkov za odkrivanje morebitnih kršitev, analize stanja na področju javnega naročanja in detekcijo prihodnjih anomalij), naročnikom pa bolj pravilno in ekonomično izvedbo postopkov.

2.1.5 Zagotovitev povezljivosti različnih sistemov

V sodobni družbi je pretok informacij bistvenega pomena. V dobi globalne digitalizacije procesov na vseh področjih in vseh nivojih komunikacije je treba zagotoviti, da različni sistemi med seboj izmenjujejo informacije in podatke in področje javnih naročil pri tem ni izjema. Povezljivost med različnimi sistemi olajšuje izmenjavo podatkov in omogoča nemoten prenos informacij med različnimi aplikacijami, platformami ali sistemskimi okolji. To omogoča boljše sodelovanje med različnimi sistemi in uporabniki ter povečuje učinkovitost in zanesljivost delovanja. Povezljivost med različnimi sistemi olajšuje izmenjavo podatkov na več načinov:

- z avtomatizacijo, kjer integracija med sistemi omogoča avtomatski prenos podatkov brez potrebe po ročnem vnosu ali prenašanju informacij med različnimi aplikacijami. To zmanjšuje možnost nastanka človeške napake in povečuje hitrost izmenjave podatkov;

- s standardizacijo, kjer uporaba skupnih standardov za izmenjavo podatkov (npr. XML, JSON, API) omogoča enostavno in dosledno interpretacijo in prenos podatkov med sistemi. S tem se zmanjša možnost napak pri pretvorbi ali interpretaciji podatkov;
- s sistemsko integracijo, pri kateri povezava različnih sistemov omogoča sinhronizacijo podatkov med njimi. S tem se zagotovi, da so podatki ažurni in dosledni v vseh povezanih aplikacijah, kar zmanjšuje možnost napak zaradi neuskkljenosti podatkov;
- s preverjanjem podatkov, kjer povezljivost med sistemi omogoča avtomatsko preverjanje podatkov na več mestih. S tem se povečuje natančnost in zanesljivost podatkov ter zmanjšuje možnost napak zaradi nepravilnih ali neveljavnih podatkov.

Kljub pozitivnim učinkom povezljivosti sistemov je treba upoštevati, da povezljivost med različnimi sistemi prinaša tudi določene izzive in možnosti nastanka napak. Nekatere težave, do katerih lahko pride, lahko izvirajo iz:

- nezdržljivosti, saj različni sistemi lahko uporabljajo različne formate podatkov ali imajo različne podatkovne strukture, kar lahko povzroči težave pri usklajevanju in interpretaciji podatkov med sistemi;
- nepopolne ali nepravilne integracije, ki lahko povzroči izgubo ali napačen prenos podatkov, kar lahko vodi do napak pri delovanju;
- varnostne ranljivosti, saj povezovanje med sistemi povečuje tveganje za morebitne varnostne ranljivosti in nepravilne dostope do podatkov.

Zaradi navedenega je pomembno, da se pri vzpostavljanju povezljivosti med sistemi skrbno načrtuje in izvaja preizkuse, preverjanja ter ustrezno varovanje in nadzor podatkov, da se zmanjša tveganje nastanka napak in zagotovi zanesljiva izmenjava podatkov med sistemi.

2.1.6 Sledenje novim informacijskim tehnologijam in uvajanje novosti v sistemu javnega naročanja

Sledenje novim tehnologijam, spremljanjem trendov in uvajanjem novosti na področju informacijske tehnologije v sistem javnega naročanja je zahteven cilj, saj zahteva prisotnost strokovnjakov najmanj s področja informatike in javnega naročanja. Za doseg tega cilja je možno uporabiti več pristopov.

Snovalci sistema se lahko povezujejo s strokovnjaki s področja informacijske tehnologije, da pridobijo vpogled v nove tehnologije in njihovo uporabo v javnih naročilih. Mogoče je tudi povezovanje z akademskimi institucijami, ki se ukvarjajo z raziskavami na področju informacijske tehnologije. Sodelovanje z akademsko sfero omogoča izmenjavo znanja, raziskovanje inovativnih pristopov ter skupno izvajanje projektov, tudi tistih, ki so sofinancirani s sredstvi Evropske unije.

Tudi aktivno spremljanje novosti na področju informacijske tehnologije preko udeležbe na različnih dogodkih s področja razvoja informacijske tehnologije kot so konference, izmenjave dobrih praks tako doma kot v tujini, predstavitev novosti in sledenjem drugim virom (članki, spletni forumi...), sodelovanje z zunanji strokovnjaki, podjetji ali akademskimi institucijami, ki imajo strokovno znanje in izkušnje na tem

področju, je možnost za pridobivanje novih zanj in idej za razvoj informacijsko podprtih modernih orodij v sistemu javnega naročanja.

Za razvoj novih inovativnih orodij, ki niso dostopna na trgu, se lahko uporabi tudi izvedba postopka partnerstva za inovacije v skladu z določili ZJN-3. V javnih naročilih, ki jih bo treba izvesti, se lahko v razpisno dokumentacijo vključijo zahteve po inovativnih rešitvah, ki temeljijo na naprednih informacijskih tehnologijah. S tem se tudi spodbuja gospodarstvo k razvoju inovativnih rešitev ter povečuje možnost uvedbe novosti v sistem javnega naročanja.

K doseganju cilja bi lahko pripomogla tudi izvedba pilotnega projekta z namenom vzpostavitve raziskovalno-razvojnega centra za spodbujanje uporabe umetne inteligence v javnem naročanju.

S kombinacijo teh pristopov bo mogoče doseči stalno posodabljanje sistema javnega naročanja in izkoristiti prednosti naprednih tehnologij za izboljšanje učinkovitosti, preglednosti in inovativnosti postopkov javnih naročil.

2.1.7 Usposobljeni uporabniki informacijskega sistema

Samo usposobljeni uporabniki so sposobni izkoristiti vse funkcionalnosti in možnosti, ki jih ponujajo informacijske rešitve. To omogoča učinkovito in optimalno uporabo sistema ter izboljšuje kakovost in učinkovitost izvajanja postopkov javnega naročanja. Usposobljeni uporabniki so seznanjeni z delovanjem informacijskih orodij in posameznimi funkcionalnostmi, ki jih ta omogočajo. Poznavanje sistema tudi bistveno zmanjšuje možnost napak pri vnosu podatkov, interpretaciji rezultatov, sami izvedbi različnih faz postopkov v sistemu in pri uporabi orodij. Napake lahko povzročijo podaljšanje trajanja izvedbe postopka, kar ima lahko za posledico neučinkovito izvedbo postopka.

Usposobljenost uporabnikov je pomembna tudi zato, ker so usposobljeni uporabniki bolj prilagodljivi pri uvajanju sprememb in novosti v sistemu. Prav tako so bolj pripravljeni na uporabo naprednih funkcionalnosti in inovativnih rešitev, kar omogoča izboljšanje učinkovitosti pri izvajanju postopkov javnega naročanja. Usposobljeni uporabniki povečujejo zaupanje v sistem javnega naročanja in informacijske rešitve. Ko uporabniki poznajo orodja in jih učinkovito uporabljajo, se izboljšuje kakovost komunikacije med različnimi deležniki, vključno z naročniki in ponudniki. To spodbuja boljše sodelovanje, skrajšuje časovne okvire izvedbe postopkov in prispeva k učinkovitosti izvedbe javnih naročil.

Celovita usposobljenost uporabnikov informacijskih rešitev v sistemu javnega naročanja je ključnega pomena za uspešno in učinkovito delovanje sistema, s svojimi predlogi pa tudi lahko bistveno pripomorejo k izboljšanju sistema.

3. Želeno končno stanje

Ena sama vstopna točka za vse udeležence v postopkih javnega naročanja. Ta vstopna točka je en portal, ki je povezan z vsemi sistemi v ozadju, kot so e-JN, portal javnih naročil, eRevizija in drugi. Uporabnik, ki se prijavi v sistem, ne ve natančno, v katerem sistemu se nahaja, ampak mu je pomembno le, da je seznanjen s fazo izvajanja postopka javnega naročanja, v kateri se trenutno nahaja. Ta enotna vstopna točka omogoča uporabnikom enostaven in celovit dostop do vseh relevantnih informacij, funkcionalnosti in postopkov v zvezi z izvedbo postopka.

Vso »dokumentacijo« v postopkih javnega naročanja je mogoče ustvariti in izpolniti samo v obliki spletnih obrazcev, ki so na voljo v sistemu. Posamezni uporabniki, bodisi naročniki ali ponudniki, lahko uporabljajo te spletne obrazce za vnos in urejanje vseh potrebnih informacij v zvezi z naročilom. Obrazci so zasnovani npr. z uporabo drsne lestvice izbirnih polj, kar pomeni, da so uporabnikom na voljo različne možnosti in polja za izbiro, kot so CPV klasifikacija, merila, pogoji itd. S tem se zagotovi standardizacija dokumentov, saj vsi naročniki uporabljajo istovrstne dokumente. Ključna značilnost je, da ni potrebe po ustvarjanju ločenih dokumentov, saj se vsi podatki in informacije vnašajo neposredno v spletne obrazce v sistemu. To povečuje učinkovitost, preprečuje napake in olajšuje nadaljnjo uporabo teh podatkov v postopkih javnega naročanja.

Standardizacija vsebine dokumentov, kar pomeni, da vsi naročniki uporabljajo enake vsebine za določene spletne dokumente, ki se uporabljajo v postopkih javnih naročil. To vključuje enotne predloge in strukturo dokumentov ter enotno določene elemente, ki morajo biti vključeni v posamezne dokumente. Podrobnejše opisovanje zahteve o standardizaciji vsebine dokumentov lahko vključuje:

- enotno obliko dokumentov, kar se lahko doseže z enotno oblikovanim spletnim dokumentom v sistemu, posledica pa je poenoten izgled dokumentov in enostavna berljivost,
- uporabljajo se predloge dokumentov v sistemu: določene vrste dokumentov, kot so razpisna dokumentacija, vzorci pogodb, odločitev,....., imajo enotno predlogo, s katero se zagotavlja, da so ključni elementi dokumentov vedno prisotni in pravilno strukturirani,
- standardizirana vsebina, za posamezen dokument (določi se enotna struktura in vsebinski elementi, ki morajo biti vključeni, npr. razpisna dokumentacija lahko vsebuje standardizirane dele, kot so opis predmeta naročila, merila za ocenjevanje ponudb, pogoji...).

S standardizacijo vsebine dokumentov se zmanjšujejo administrativna bremena, olajšuje izmenjava informacij med udeleženci ter omogoča enostavno primerjavo in ocenjevanje ponudb in ostalih istovrstnih dokumentov. Ne glede na navedeno, pa bo pri načrtovanju posameznih tipov dokumentov preveriti dejansko možnost 100 % poenotenja in upoštevati možnosti odstopanja.

Avtomatizirano generiranje vsebine dokumentov, kjer sistem na podlagi obstoječih podatkov samodejno ustvari celotno vsebino dokumentov, kot so odločitve, pogodbe ali drugi dokumenti. Sistem uporabi shranjene informacije in predloge ter jih združi v popolnoma izpolnjen dokument, ki se lahko prikaže na zaslonu. Sistem uporablja podatke, ki so že v sistemu (npr. informacije o naročniku, ponudniku, izbranem postopku, predmetu naročila itd.). Te podatke vključi v ustrezne dele dokumenta. Za avtomatizirano generiranje dokumentov sistem uporablja predloge dokumentov, ki so že pripravljene in vsebujejo osnovno

strukturo in obliko za določene vrste dokumentov, ob tem, da sistem samodejno izpolni prazna polja v dokumentu z ustreznimi podatki. To pomeni, da ni potrebe po ročnem vnašanju informacij, ampak sistem prepozna ustrezna mesta za podatke in jih vstavi na ustrezna mesta v dokumentu. Generirani dokument se prikaže na zaslonu uporabnika, kar omogoča pregled in preverjanje vsebine. Uporabnik lahko preveri podatke in potrdi pravilnost vnesenih podatkov. Avtomatizirano generiranje vsebine dokumentov omogoča hitro in natančno pripravo dokumentov ter zmanjšuje možnost napak pri ročnem vnašanju podatkov.

Urejena, strukturirana organizacija podatkov, ki omogoča enostavno uporabo teh podatkov v nadaljnjih korakih izvajanja postopka in izmenjavi z drugimi sistemi. Podatki v sistemu morajo biti organizirani in strukturirani na način, ki omogoča enostavno razumevanje, dostopnost in uporabo. To vključuje uporabo standardiziranih formatov, polj in oznak za posamezne vrste podatkov, kar omogoča samodejno izpolnjevanje obrazcev, generiranje dokumentov, samodejno izvajanje preverjanj in drugih operacij, kar pripomore k učinkovitemu in zanesljivemu izvajanju postopka javnega naročanja. Za dosego urejene in strukturirane organizacije podatkov je potrebna uporaba ustreznih tehnologij, kot so baze podatkov, informacijski sistemi za upravljanje vsebin (CMS), algoritmi za iskanje in filtriranje podatkov ter druge tehnologije, ki omogočajo učinkovito upravljanje podatkov v sistemu. Osnova za uspešno tehnično interoperabilnost je priprava metapodatkov obliki shem in ontologij pri posameznih naborih podatkov.

Vzpostavljen sistem podatkov, ki omogoča in podpira implementacijo novih rešitev v sistemu javnega naročanja. Ta sistem podatkov naj bi omogočal uvajanje novih funkcionalnosti, kot je npr. uporaba obrazca eESPD kot bazo podatkov za ponudnike. To bi zmanjšalo potrebo po ponovnem vnašanju in predložitvi istih podatkov v različnih postopkih javnega naročanja. Vzpostavitev registra referenčnih potrdil, ki bi omogočal shranjevanje in upravljanje potrdil o usposobljenosti, izkušnjah ali drugih referencah ponudnikov, je funkcionalnost, ki bi ponudnikom omogočila, da enkrat pridobljena potrdila vnesejo v sistem in jih nato uporabijo v ponudbah/prijavah na različne postopke javnega naročanja, brez potrebe po prilaganju potrdil v ponudbi. V ponudbi bi zgolj naročniku omogočili dostop do dokumentov, shranjenih v sistemu.

Znotraj sistema je pri pripravi ponudbe vzpostavljena komunikacija med različnimi gospodarskimi subjekti, ki lahko v ponudbi nastopajo v različnih vlogah. Sistem tako omogoča usklajevanje in sodelovanje med ponudniki, ki so se odločili oddati skupno ponudbo ali ponudbo s podizvajalci. Ena možnost za dosego te zahteve je zagotovitev možnost izpolnjevanja obrazca eESPD znotraj sistema. To pomeni, da lahko vsi ponudniki, ki sodelujejo v javnem naročilu, dostopajo do obrazca ESPD in ga izpolnjujejo v elektronski obliki v sistemu. S tem se omogoča lažje usklajevanje in izmenjavo potrebnih podatkov med ponudniki, kar je ključno za sestavljanje skupne ponudbe ali ponudbe s podizvajalci. Omogočena je tudi komunikacija med ponudniki pri pripravi ponudbe preko sporočilnega sistema ali vgrajenih funkcij, ki omogočajo komunikacijo. To omogoča izmenjavo informacij, usklajevanje podrobnosti in skupno delo na pripravi ponudbe.

Tako kot na strani ponudnikov, je tudi na strani naročnikov vzpostavljena komunikacija pri pripravi in izvedbi oddaje javnega naročila v primeru skupnega javnega naročila ali javnega naročila, ki ga posamezni naročnik po pooblastilu vodi za drugega naročnika. Komunikacija omogoča dodajanje vsebin

in izmenjavo podatkov ter obveščanje uporabnikov. glede na njihovo vlogo v postopku oddaje javnega naročila. S tem se omogoča hitrejša in lažja usklajevanje, potrjevanje vsebin v različnih fazah postopka, kar je zelo pomembno za optimalno izvedbo celega postopka, v katerega je vključeno več naročnikov v različnih vlogah.

Stabilen sistem, ki se praviloma nadgrajuje največ dvakrat letno v skladu z letnimi načrti nadgradenj, ki vključujejo nove funkcionalnosti, prilagoditve zaradi sprememb zakonodaje in izboljšanje uporabniške izkušnje.

4. Identifikacija ključnih področij in pristopov

Za uspešno uvajanje novih tehnologij v sistem javnega naročanja je treba izvesti ukrepe na več področjih, kot so:

- zakonodaja, kjer je pred vsakim večjim posegom v sistem treba preveriti javnonaročniško zakonodajo, kakor tudi zakonodajo z drugih področij na katere vpliva sprememba (npr. pri povezavah s sistemi drugih institucij, ki primarno nimajo povezave z javnim naročanjem). Identificirati je torej treba področja, kjer je potrebna prilagoditev zakonodaje, da se omogoči učinkovita digitalizacija postopkov;
- zagotovitev ustrezne infrastrukture, vključno z računalniškimi sistemi, omrežji in zagotavljanjem varovanja podatkov;
- izobraževanje in usposabljanje; zagotoviti usposabljanje za javne uslužbenke, ki nastopajo v vlogi naročnika, in zaposlene v gospodarstvu, ki v sistemu javnega naročanja iščejo priložnost za pridobitev posla, da pridobijo potrebne veščine za uporabo digitalnih orodij za izvajanje postopkov javnega naročanja. To vključuje zagotavljanje navodil in podpore uporabnikom pri uporabi digitalnih orodij;
- izboljšave sistema; digitalizacija javnega naročanja je proces, ki zahteva stalno spremljanje in izboljševanje. Redno je treba vrednotiti obstoječe digitalne rešitve, prepoznavati izzive in priložnosti ter izvajati spremembe za zagotavljanje učinkovitejšega in bolj preglednega javnega naročanja.

5. Identifikacija primerne tehnologije

Identifikacija primerne tehnologije je ključna za zagotavljanje učinkovitega in varnega digitaliziranega izvajanja postopkov javnega naročanja. Pomembne aktivnosti pri detekciji in uvajanju novih tehnologij ter prilagoditvah sistema novim tehnologijam, so povezane z aktivnim spremljanjem dogajanja na tržišču in raziskovanje novih tehnologij.

V ta namen bo treba tudi vsakokratnega izvajalca za vzdrževanje in na nadgradnje informacijskega sistema ali delov sistema za e-javno naročanje, pogodbeno zavezati, da redno spremlja tehnološke novosti povezane z vzdrževanim informacijskim sistemom ter pripravlja predloge in ukrepe za izboljšanje zanesljivosti in optimalnosti njegovega delovanja.

Pri sami identifikaciji primerne tehnologije bo treba oceniti na kakšen način bi nova tehnologija lahko izboljšala procese izvajanja postopkov javnega naročanja. Ocenjevanje bo moralo temeljiti na zasledovanju zastavljenih ciljev, povezano s finančnimi ter kadrovskimi viri. Upoštevati bo treba tudi varnostne vidike, skladnost z zakonodajo ter morebitne prednosti in slabosti določene tehnologije v

primerjavi z obstoječim sistemom. Celovit pristop k identifikaciji primerne tehnologije vključuje redno spremljanje novosti, sodelovanje s strokovnjaki ter ocenjevanje glede na cilje, finančne možnosti in kadrovske vire. Tako je npr. treba pri načrtovanju uvajanja novosti treba razmišljati o vpeljavi alternativnega načina digitalne identifikacije, kot izhaja tudi iz Uredbe o elektronski identifikaciji in skrbniških storitvah za elektronske transakcije na notranjem trgu (Uredba eIDAS), iz katere je razvidna vpeljava digitalne identiteta prebivalcev Evropske unije na podlagi E-denarnice. Predvideva se, da bo ta najbolj razširjena v obliki mobilne aplikacije na telefonu na voljo pa bo tudi za spletne brskalnike kot denarnica v oblaku.

Pri uvajanju novih tehnologij je treba paziti, da so vse rešitve v skladu z dokumentom "Generične Tehnološke Zahteve"⁴, ki predstavlja obvezna navodila za izdelavo zahtevnejših informacijskih sistemov, ki se nameščajo na centralno informacijsko infrastrukturo Ministrstva za digitalno preobrazbo, ki je v skladu s 74.a členom ZDU - 1 med drugim pristojno tudi za tehnološko skladnost informacijskih rešitev s centralnim informacijsko komunikacijskim sistemom. Z dokumenti področja generičnih tehnoloških zahtev Ministrstvo za digitalno preobrazbo kot upravitelj centralne strežniške infrastrukture definira nabor zahtev za informacijske rešitve z namenom, da se zagotovi umestljivost informacijskih rešitev na za to namenjeno infrastrukturo ter v postopke zagotavljanja operativnega delovanja sistemov. Pri načrtovanju razvoja bo primerno slediti tudi Smernicam MJU za razvoj informacijskih rešitev, ki so namenjene projektnim vodjem, projektnim in delovnim skupinam, ki začenjajo z razvojem novih ali prenovo starih informacijskih rešitev. Dokument opisuje proces razvoja informacijskih sistemov, predstavlja obstoječe in načrtovane skupne gradnike, portale in horizontalne aplikacije ter podrobnejša priporočila po posameznih področjih⁵. Pri razvoju sistema bo treba preučiti tudi možnost vključitve že razvitih gradnikov, ki so namenjeni izvajanju elektronskih podatkovnih poizvedb (npr. Pladenj, IO-modul, Asinhroni modul) in horizontalne informacijske sisteme, kot so sistem za upravljanje in hrambo dokumentarnega gradiva (SPIS, Krpan, CEH), spletne aplikacije za materialno in finančno poslovanje, centralni sistem za izvajanje avtentikacije in avtorizacije uporabnikov za delo v različnih aplikacijah (Varnostna shema).

6. Vpliv na zakonodajo

Digitalizacija sistema javnega naročanja mora biti skladna z zakonodajo, ki ureja področje javnega naročanja. Pravna podlaga mora biti prilagojena novim digitalnim rešitvam, da omogoča njihovo zakonito uporabo in vključevanje v postopke javnega naročanja. Da bi uvedli spremembe in učinkovito izkoristili digitalizacijo, je treba poskrbeti tudi za morebitne spremembe zakonov in podzakonskih aktov.

Za uspešen razvoj digitalizacije v sistem javnega naročanja ni primeren pristop po katerem se najprej določijo nove funkcionalnosti in tehnične rešitve in se šele potem ugotavljajo morebitna neuskklajenost s pravnimi okviri pz. zakonodajo. Prav tako lahko na uspešen razvoj sistema vplivajo spremembe zakonodaje, ki imajo neposreden vpliv na nujne spremembe sistema, ki jih je treba izvesti. Zato je treba že pri sami idejni zasnovi novih funkcionalnosti, povezav med sistemi ali tehničnih rešitev, identificirati

⁴ <https://nio.gov.si/nio/asset/dokument+genericne+tehnoloske+zahteve+gtz-743>

⁵ <https://nio.gov.si/nio/asset/smernice+mju+za+razvoj+informacijskih+resitev-768>

področja, ki so povezana s tematiko in pregledati zakonodajne okvire, z namenom identifikacije zakonodaje, v katero je treba poseči, da bo ideja mogoče realizirati. Pri tem bo treba pregledati in po potrebi spremeniti obstoječe zakonske in podzakonske akte, ki urejajo javno naročanje, spremembe pa so lahko potrebne tudi na drugih področjih in resorjih, ki jih je treba zaradi digitalizacije vključiti (npr. povezovanje različnih sistemov in evidenc za izmenjavo podatkov). To pomeni, da je pri načrtovanju razvoja treba gledati širše in pravočasno vključiti tudi druge resorje, da se zagotovi ustrezna in usklajena pravna podlaga za digitalizacijo sistema javnega naročanja. Le tako bo mogoče zagotoviti časovno usklajeno realizacijo načrtovanih izboljšav sistema in implementacijo vsebinskih ter tehničnih rešitev, kar vključuje vzpostavitev ustrezne informacijske infrastrukture, razvoj elektronskih platform za javno naročanje in implementacijo drugih digitalnih orodij, ki bodo omogočila avtomatizacijo postopkov javnega naročanja ter povečanje transparentnosti in učinkovitosti, zagotoviti sočasno in usklajeno spremembo zakonodajnih okvirov oz. usklajenost pravnih podlag.

7. Identifikacija ukrepov

Doseganje zastavljenih ciljev digitalizacije javnega naročanja do leta 2030 zahteva celovit pristop in izvajanje različnih ukrepov. Pomembno je tudi, da je definirano zeleno stanje, ki bo podlaga za doseganje cilje. Do vzpostavitve zelenega stanja je treba izvesti več ukrepov in aktivnosti. Pomemben korak pri načrtovanju kakršnih koli aktivnosti za spremembo obstoječega stanja na področju digitalizacije javnega naročanja je analiza poslovnih procesov. Z analizo bomo pridobili vpogled v vse aktivnosti, vloge, deležnike, ki so vpleteni v samo izvedbo postopkov javnega naročanja, izvedli primerjavo z obstoječim sistemom oz. sistemi in nato načrtovali potrebne aktivnosti za izvedbo Načrta.

Pomembno je, da se ukrepi in aktivnosti izvajajo celovito in sistematično, ob upoštevanju specifičnih potreb in ciljev sistema javnega naročanja ter v skladu z veljavno zakonodajo.

V nadaljevanju je navedenih nekaj ključnih ukrepov za vzpostavitev zelenega stanja in dosego zastavljenih ciljev:

1. Avtomatizacija izvajanja postopkov:

- identifikacija primerne tehnologije za izboljšanje izvajanja postopkov javnega naročanja;
- razvoj in implementacija specializirane programske opreme ali informacijskega sistema za avtomatizacijo postopkov;
- spremljanje in prilagajanje avtomatizacijskih procesov glede na spremembe in novosti na področju tehnologije;
- spremljanje in prilagajanje avtomatizacijskih procesov glede na spremembe in novosti na zakonodajnem področju.

2. Odprava administrativnih bremen za ponudnike, naročnike in nadzorne institucije:

- poenostavitev in digitalizacija obrazcev ter dokumentacije, povezane z javnimi naročili;
- izboljšave pri elektronski komunikaciji med ponudniki in naročniki;
- poenostavitev in optimizacija postopkov ter zmanjšanje administrativnih zahtev;
- pobuda strokovnim komisijam Evropske komisije EXEP (Multi-Stakeholders Expert Group on eProcurement) in EXPP (Commission Government Experts Group on Public Procurement), da se

z namenom vzpostavitve orodja za povezovanje nacionalnih zbirk podatkov, v katerih naročniki preverjajo dokazila ponudnikov v prijavih in ponudbah, vzpostavi orodje, ki bo naročniku ene države omogočilo preveritev v uradnih evidencah drugih držav.

3. Zagotovitev principa »samo enkrat«:

- identifikacija pojavljanja istega podatka v različnih fazah izvajanja postopka in izvedba potrebne nadgradnje sistema v sheme izmenjav podatkov med različnimi sistemi, z namenom preprečitve potrebe po ponovnem ročnem vnosu podatka;
- redno pregled sistema z vidika spremljanja in preverjanja vnosa posameznega podatka v posameznih fazah izvajanja postopka;
- izdelava in uporaba standardiziranih obrazcev, v katerih so že prednapolnjena polja s podatki, ki so bili že vneseni v sistem.

4. Izboljššan nadzor nad izvajanjem postopkov javnega naročanja:

- razvoj in uporaba specializiranih informacijskih orodij za nadzor in spremljanje izvajanja javnih naročil ter spremljanje in analizo zaključenih postopkov;
- redno izvajanje pregledov, revizij in evalvacij postopkov za zagotavljanje ustreznega nadzora.

5. Zagotovitev povegljivosti različnih sistemov:

- razvoj in implementacija standardov in protokolov za povezovanje različnih informacijskih sistemov;
- vključitev interoperabilnosti med sistemi, ki se uporabljajo pri javnih naročilih, z namenom izmenjave podatkov in informacij;
- sodelovanje z drugimi institucijami in organizacijami za zagotavljanje povezovanja sistemov in izmenjave podatkov kot so:
 - izobraževalne institucije (osnovne in srednje šole, univerze oziroma posamezne fakultete (stopnja in smer izobrazbe, znanje tujega jezika...));
 - Inženirska zbornica Slovenije (imenik pooblaščenih inženirjev);
 - Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije (članstvo z ZAPS);
 - Obrtno - podjetniška zbornica Republike Slovenije (dovoljenja, pooblastila);
 - AJPES (registracija dejavnosti);
 - Zavod za invalidsko in pokojninsko zavarovanje (število zaposlenih, stari/mladi zaposleni, zaposleni na nedoločen/določen čas...);
 - Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (M obrazec);
 - Ministrstvo za notranje zadeve (licence za varovanje);
 - ARSO (seznam pooblaščenih podjetij za servisiranje klim, gasilnih aparatov...);
 - EKVILIB (preverjanje certifikata Družini prijazno podjetje);
 - Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (portal eRevizija);
 - Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence).

6. Sledenje novim informacijskim tehnologijam in uvajanje novosti v sistemu javnega naročanja:

- redno spremljanje trendov in novosti na področju informacijske tehnologije, vključno z umetno inteligenco, strojnimi učenjem in drugimi relevantnimi tehnologijami (konference, predstavitve, izmenjava dobrih praks, članki,...);

- pridobitev EU sredstev za uvajanje umetne inteligence v sistem javnega naročanja in izvedba pilotnega projekta vzpostavitve raziskovalno-razvojnega centra za spodbujanje uporabe umetne inteligence;
- sodelovanje z zunanjimi strokovnjaki, podjetji in akademskimi institucijami za pridobivanje znanja in izkušenj na področju novih tehnologij;
- uvajanje umetne inteligence v različnih fazah izvajanja postopka za izboljšanje ter pospešitev izvajanja, izvajanja pomoči uporabnikom in pri izdelavi in uporabi analitičnih orodij;
- redno posodabljanje in nadgradnja IT sistema javnega naročanja glede na nove tehnološke rešitve in prakse.

7. Usposobljeni uporabniki informacijskega sistema:

- priprava in posodabljanje navodil za uporabo informacijskih rešitev;
- vzpostavitev in posodabljanje spletnih učilnic;
- izvedba rednih periodičnih usposabljanj uporabnikov in ob večjih spremembah funkcionalnosti sistema – v obliki delavnic in predavanj;
- vzpostavitev orodja, ki skupaj z uporabnikom simulira izvedbo postopka;
- uvajanje umetne inteligence za namen usposabljanja uporabnikov.

8. Identifikacija potrebnih virov za izvedbo digitalne preobrazbe

Za izvedbo digitalne preobrazbe elektronskega javnega naročanja je treba zagotoviti različne vire, ki bodo skupaj prispevali k doseganju zelenega stanja in uresničevanju ciljev.

Zagotoviti bo treba finančna sredstva za vzdrževanje, razvoj in nadgradnje sistemov, morebitne licenčnine ali naročnine, ustrezno in zmogljivo infrastrukturo, vzpostavitev novih integracij in prilagoditev obstoječih integracij ter usposabljanje in podporo končnim uporabnikom. Pri oceni potrebnih sredstev je pomembno, da se uporabi ustrezna metoda ocenjevanja, kot je raziskava trga, primerjava z drugimi podobnimi projekti.... Planirano je, da se projekt delno sofinancira z evropskimi sredstvi iz nove finančne perspektive za obdobje 2021-2027, delno pa iz integralnega proračuna. V kolikor bodo na nivoju Evropske unije razpisani projekti za sofinanciranje, ki bodo ustrezni tudi za razvoj digitalizacije in uvedbo umetne inteligence v sistem javnega naročanja, bo pripravljena tudi dokumentacija za pridobitev projekta in sredstev.

Poleg finančnih virov je treba zagotoviti tudi ustrezne kadre, ki jih bo treba v prvi fazi seznaniti z ustrojem in delovanjem obstoječega sistema. Breme usposabljanja bo na obstoječih kadrih, kar bo v prvi fazi imelo za posledico zmanjšano dinamiko izvajanja razvoja in nadgradenj sistema, dolgoročno pa bo z dodatnimi usposobljenimi kadri mogoče vzpostaviti ekipo, v kateri bodo med člani razdeljene naloge na razvoju sistema in naloge podpore uporabnikom, kar bo zagotavljalo kontinuiran in hitrejši razvoj digitalizacije. Finančna sredstva za nove kadre so predvidena v projektu za pridobitev evropskih sredstev v novi finančni perspektivi za obdobje 2021-2027.

Z dodatnimi kadri je povezana tudi prostorska problematika in organizacija dela glede na prostorske zmožnosti. Treba bo pridobiti dodatne prostore in/ali prilagoditi pisarniško opremo in organizirati delo tako, da bo glede na prostorske omejitve na lokaciji vedno prostor za prisotnega uslužbenca (kombiniranje dela

na lokaciji z delom na domu). Poleg prostora bo treba za vse kadre stalno zagotavljati ustrezno opremo za izvajanje nalog (strojna in programska oprema in naprave, ki bodo omogočale sledenje novim tehnologijam).

9. Izvedba in spremljanje

Nosilec vseh ukrepov za izvedbo Načrta digitalne preobrazbe javnega naročanja je Ministrstvo za javno upravo, Direktorat za javno naročanje, ki mora za vsakega od ukrepov oz. aktivnosti:

- pripraviti popis potreb in obstoječega stanja;
- pripraviti opis končnega produkta;
- izdelavi analizo smotrnosti predlaganih izboljšav (uporabnost za končne uporabnike, potrebna finančna, kadrovska in druga sredstva, izvedljivost, ocena tveganj);
- pripraviti podroben načrt potrebnih korakov skupaj z vmesnimi cilji, ki omogočajo načrtovanje in spremljanje poteka projekta;
- imenovati usmerjevalno skupino, ki bo redno (na kvartalnih srečanjih) spremljala izvedbo projekta in zagotovila neprekinjen potek ter odpravo vmesnih ovir;
- posodabljeni časovnico izvajanja načrta na podlagi dejanskega stanja in potrebnih sprememb.

10. Časovnica

Pri časovnici in obsegu realizacije zastavljenih nalog, ukrepov in aktivnosti, je treba upoštevati razpoložljivost sredstev in kadrov. Ti dve komponenti sta ključni za zagotavljanje učinkovitega in pravočasnega izvajanja digitalizacije javnega naročanja. V časovnici so definirani posamezni cilji in pomembnejši ukrepi za doseg cilja, predviden rok izvedbe in sodelujoči pri izvedbi.

Ukrepi in aktivnosti za doseg želenega stanja	Predviden rok izvedbe	Sodelujoči
Ena vstopna točka za vse udeležence v postopkih javnega naročanja:	Q4 2030	MJU, DKOM, URL, MDP
- Poenotenje designa (CGP) vseh vključenih sistemov (e-JN, PJN, eRevizija)		
- Vzpostavitev prijave z uporabo centralne rešitve »Single Sign Only«		
- Omogočiti prehod med različnimi sistemi v proces izvajanja postopka na enem mestu		
Analiza poslovnih procesov:	Q4 2025	DJN MJU
- Identifikacija poslovnih procesov pri izvedbi postopka javnega naročanja s popisom vseh faz in procesov		
- Identifikacija ključnih deležnikov		
- Določitev vnosnih polj		
- Preveritev stopnje prisotnosti semantičnih opisov podatkov (shem in ontologij)		
- Analiza težav in izzivov v obstoječem sistemu z oceno učinkovitosti obstoječega sistema in procesov		
- Identifikacija primernih področij za uvajanje ali spremembo digitalnih tehnologij in orodij za izboljšanje izvajanja procesov in potrebnih sprememb in prilagoditev, ki so potrebne		

Ukrepi in aktivnosti za doseg želenega stanja	Predviden rok izvedbe	Sodelujoči
Priprava in uporaba dokumentov samo v obliki standardiziranih spletnih obrazcev:	Q4 2026	DJN MJU
- Popis obrazcev v različnih postopkih javnega naročanja		
- Razvoj semantično obogatenih shem , ki bo osnova za izdelavo obrazcev		
- Priprava vsebin za izdelavo obrazcev		
- Določitev vnosnih polj		
- Identifikacija mest v katere se mora posamezni podatek prenašati v naslednjih fazah izvedbe postopka		
- Izdelava spletnih obrazcev, ki so že prednapolnjeni s podatki iz prejšnjih faz postopka		
Avtomatizirano generiranje vsebine dokumentov:	Q2 2027	DJN MJU
- Popis dokumentov, ki se generirajo samodejno		
- Priprava tekstov za izdelavo spletnih obrazcev		
- Določitev posameznih podatkov, ki se morajo prenašati		
- Identifikacija mest v katere se mora prednapolniti posamezni podatek iz predhodno izvedenih faz postopka		
- Izdelava spletnih dokumentov		
- Izdelava vzorčnih razpisnih dokumentacij		
Urejena, strukturirana organizacija podatkov:	Q4 2026	DJN MJU
- Popis zahtev glede obsega podatkov, ki jih je treba prenašati med posameznimi fazami postopka in deli sistema		
- Analiza dostopnih IT orodij za učinkovito upravljanje podatkov in zbira primerne orodja		
Komunikacija med sodelujočimi deležniki v sistemu:	Q2 2025	DJN MJU
- Identifikacija uporabnikov naročnikov, njihovih vlog in pravic pri pripravi in vodenju postopka javnega naročila in popis zahtev za izdelavo modula za komunikacijo pri vodenju postopka skupnega javnega naročila (od začetka do izvajanja konkretnih naročil po sklenjeni pogodbi)		
- Popis vseh korakov v postopku, kjer morajo sodelujoči v ponudbi sodelovati pri pripravi in oddaji ponudbe, določitev njihovih vlog in načina komuniciranja		
Usposabljanje in pomoč uporabnikom sistema:		DJN MJU EKC UA
- Izbira primernih in ustreznih načinov izvajanja usposabljanja	Stalna naloga	
- Izvedba rednih periodičnih usposabljanj uporabnikov in ob večjih spremembah funkcionalnosti sistema – v obliki delavnic in predavanj	Stalna naloga	
- Vzpostavitev orodja, ki skupaj z uporabnikom simulira izvedbo postopka,	Q4 2029	
- Uvajanje umetne inteligence za izboljšanje, pospešitev postopkov in pomoč uporabnikom	Q4 2029	
Vzpostavitev platforme za izmenjavo dobrih praks in komunikacijo med udeleženci, ki sodelujejo v postopkih javnega naročanja in med udeleženci izobraževanj:		DJN MJU UA
- Identifikacija potrebnih funkcionalnosti	Q3 2025	
- Popis zahtev	Q1 2026	
Izboljššan nadzor nad izvajanjem postopkov javnega naročanja		DJN
- Pomoč nadzornim institucijam pri razvoju in uporabi specializiranih informacijskih orodij za izboljšanje nadzora	Q4 2028	
- Redno izvajanje pregledov, revizij in evalvacij postopkov za zagotavljanje ustreznega nadzora	Stalna naloga	

Ukrepi in aktivnosti za doseg zelenega stanja	Predviden rok izvedbe	Sodelujoči
Stabilen sistem z vnaprej planiranimi nadgradnjami:	Q4 2030	DJN MJU
- Izdelava akcijskega načrta za nadgradnje sistema za obdobje dveh let (določitev jasnih ciljev in rokov za njihovo doseg, izdelava seznama nalog in njihovih prioritet, izvedba načrta in njegovo spremljanje ter prilagajanje)	Q2 2025, Q2 2027 in Q2 2029	
- Priprava in izvedba letne ankete za pridobitev mnenj uporabnikov	Stalna naloga	
- Pregled prejetih kritik in predlogov za izboljšave sistema iz drugih virov (EKC, usposabljanja...)	Stalna naloga	
- Priprava specifikacij za izdelavo sistema za podajanje predlogov izboljšav in implementacija rešitve	Q4 2026	
- Izvedba pilotnega projekta vzpostavitve raziskovalno-razvojnega centra za spodbujanje uporabe umetne inteligence	Q4 2027	
- Izdelava letnega načrta nadgradenj	Stalna naloga	
- Zagotovitev sredstev za izvedbo projekta	Stalna naloga	

mag. Franc Props
minister